

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAPOK

* KERESZTÉNY *

IX. évfolyam, 244 (2528) szám.

Csütörtök

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

„A magyar nemzet újból életerősnek érzi magát arra, hogy vállalja évszázados nehéz szerepét Európában e részében“

Csáky István gróf nagyszabású külpolitikai expozét mondott a külügyi tárca költségvetési vitája során

Budapest. (MTI.) A képviselőház kedden délelőtt nagy érdeklődés közepette megkezdte a külügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Tasnádi-Nagy András elnök 10 órakor nyitotta meg az ülést. Gróf Csáky István külügyminiszter jelentést terjesztett be egyes külföldi államokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyokat szabályozó egyezmények tárgyában, 1939. év folyamán tett intézkedésekről.

Azután Kólcsey István, a külügyi tárca költségvetésének előadója emelkedett szólásra. Hangoztatta, hogy Csáky István gróf külügyminiszterben legeljesebb mértékben domborodik ki a magyar nemzet többségének egyedül helyes álláspontja, mert a külügyminiszter

megtalálta az utat arra, hogy miképpen lehet ezt az agyonsújtott, porbatiport magyarságot itt a Dunamedencében arra az útra vezetni, amely a magyar nemzet érdekében egyedül helyes. Országunk a középállamok sorába lépett elő. Annak érdekében, hogy külképviseletünket a külügyminiszter által kívánt módon a legrövidebb idő alatt kiépíthessük, kérem a Házat, méltóztassék a külügyi tárca költségvetésének elfogadásával is dokumentálni a nemzet összefogását.

Néhány felszólalás után percekig tartó taps közben gróf Csáky István külügyminiszter emelkedett szólásra.

A külügyminiszter költségvetési beszéde

„Minél szorosabban azok mellé a hatalmak mellé kell állanunk, amelyeknek a háború helyhezkötése és gyors befejezése a célja. A tengelyhatalmak sorsa — Magyarország sorsa is“

Múlt évi költségvetési beszédem óta — mondotta Csáky István gróf külügyminiszter — megnehezedett az idők járása felettünk. Hónapokat, heteket és órákat éltünk át, amelyekhez csak a világháború legutolsó megrázkódásait lehet hasonlítani. Olyan év szállt el felettünk, amelynek folyamán államok, gazdasági és politikai rendszerek merültek el a forgatagban, megintoktat évszázados társadalmi rendszerek, nincs senki, aki teljes felelősség mellett meg merné mondani, hogy mi lesz a kibontakozás. A vihar tovább dül, ami természetes is, hisz a háború többet takar ma, mint egyes nemzetek erőmérkőzését. Mint minden világnézeti harc, a jelen háború is alapjaiban megrázta a világot, társadalmakat, az egyes családokat és még nagyon messzinek látszik a pillanat, amíg a hullámok utolsó rezgése is elsimul. A Mindenható különös kegyelmének és a magyar nemzet élniakarásából fakadó szívós erőnek köszönhető, hogy Magyarország ez egyetlen állam a háborút nem viselő országok között, amely nemcsak megtarthatta Szent István birodalmából, ami volt a földrengés kezdetekor, hanem azt sok esztendő kitarató, türelmes és elsősorban hűséges politikája gyümölcseként a legutolsó időkben hatalmasan tovább kiegészíthette a német és olasz nemzet támogatásával. Megerősödésünk annál jelen-

tősebb a nemzet életében, mert körülöttünk a küzdelem tovább tart, sőt még adázabb lett. Ez a helyzet nemcsak azt követeli tőlünk, hogy minden erőnket a nemzeti felkészülésre fordítsuk, hanem azt is parancsolja, hogy minél szorosabban álljunk azok mellé a hatalmak mellé, amelyeknek célja a háború lokalizálása és minél gyorsabb befejezése. Nemcsak a múlt emlékei, nemcsak múlt szentimentális okok állítottak a tengelyhatalmak mellé, hanem első sorban a tartós békére irányuló célok azonossága. A tengelyhatalmak emelkedése maga után vonta Magyarország kiemelkedését, de legyünk mindjárt tisztában azzal is, hogy azok visszaszorítása a mi csillagunk elhalványulásához vezet. Ettől az eshetőségtől azonban sem katonai, sem politikai, sem gazdasági téren nem tartok. Amitől tartok, az inkább az, hogy meggondolatlan egyéni akciók, felelőtlen külpolitizálások megnehezítik annak a középeurópai feladatnak teljesítését, amit a mi kezünkbe tett le a sors. Aki jót akar ennek az országnak, az tartsa állandóan szem előtt, hogy a mind jobban megerősödő eszmeáramlatok az egész világban a közt is felelőssé teszik egyes tagjainak cselekedeteit vagy megnyilvánulásait.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Nagyvárad a... zsidó város

(P. I.) Az utóbbi néhány hónap alatt többször esett szó cikkeinkben Szent László városának elzsidósodásáról. Csak az utóbbi néhány hónapot említem, mert az elmúlt román uralom letűnt éveiben minden jobboldali próbálkozás dacára a zsidó szót le sem lehetett írni, különösen nekünk, magyaroknak nem. Mintha a románság egyenesen azzal a szándékkal tette volna ezt, hogy még írásban se védekezhessünk a zsidóveszedelem ellen. Amit magukra nézve a legkárosabbnak tartottak és a kamarilla zsidó irányítása idején is megpróbáltak elérni: a zsidóbefolyás egyetemes megszüntetését — a magyarság gyöngítésének és megsemmisítésének ördögi fegyverül szánták. Ez a határozott szándékuk abból is kitűnik, hogy a visszatérésig hozott zsidóellenes törvények — ha papírtörvények voltak is, csak a románságot védtek és a magyarságot a zsidósággal sokszor egy kalap alá vették.

A felszabadulás után rövid 24 óra alatt lepergett erről a városról az a máz, amely a románság két évtizedes kétségbeesett és kárba-vesztett fáradozását jelentette. A bevonuló honvédséggel és a közigazgatás katonai vezetőivel falaink közé özönlő új keresztény, népi és szociális magyar szellem azonban ráébresztett, hogy a román máz lehullása után nem Szent László magyar városának, hanem a zsidó Nagyváradnak kétségbeejtő képe tárult elénk. Rádöbentünk szomorú nevezetességünkre: Magyarország városai között Budapest után talán Nagyváradon lakik a legtöbb zsidó. A lakosság számához aránytva is Nagyvárad valószínűleg az első között áll. Pontos kimutatást egyelőre nem lehet közölni. A jövő év elejére hirdetett népszámlálás azonban erre is fényt fog deríteni. Hozzáértők és a helyzetet ismerők 40—42 ezerre teszik a nagyváradit zsidóság számát. Annyi bizonyos, hogy pontos kimutatást sohasem fognak készíteni róluk és pedig azért, mert ezt a zsidóság maga nem akarja. Nem is olyan régen hajmeresztő dolgokat olvashattunk Budapest zsidó dzsungeljeiről, ahol a galiciánereket válogatott trükkökkel síholták el a hatóságok árgusszeme elől és így elérték azt, hogy az ország zsidóságának majdnem fele a fővárosban veszélyeztetni a magyar életet és a magyar jövőt. Saját friss tapasztalatunkból tudjuk, hogy a visszacsatolt területről az anyaországba utazók eiseje a zsidóságból került ki. Azok, akik támogatták, csúszatták és segítették őket, talán nem gondoltak arra, hogy nagyon sok veszedelmet szabadítottak ezzel a zsidóktól amúgy is túlterhelt fővárosra. Lelkük rajta! Egyszer talán még felelni is kell majd érte.

Várad szégyenletes zsidó jellegét sokféleképpen próbálták már magyarítani, vagy legalább megérteni. Az bizonyos, hogy Nagyvárad a Galiciából sáskarajok módjára nyakunkra özönlő zsidóság főútvonalának egyik fontos, sokak számára egyenesen utolsó állomása. Ennek a csendes, szívós és tervszerű népvándorlásnak jól megállapítható vonala a galíciai határon vonuló Kárpátokkal közvetlen érintkező Visóvidék után Máramarosszigete, Szatmárnémetin, Nagykárolyon, Érmihályfalván (Tasnád és Margitta párhuzamosan) és Nagyváradon keresztülvonul Nyugat felé. Ha a zsidóság ezen az út-

vonalon különösen a liberális védőszárnyai alatt feltűnően elszaporodott, az csak annak tulajdonítható, hogy a magyarság vezetőit átkosvaksággal verte meg a végzet és lelkiismeretfurdalás nélkül szolgáltatták ki népüket a korlátlan gazdasági mohóságra beállított és erkölcsi gátlások nélkül garázdálkodó zsidóságnak.

Hogy mennyire tudatos volt a nép elleni bűnik, arra örök figyelmeztető példa a jobb sorsra érdemes Istóczy Győző kétségbeesett küzdelme nem is a zsidósággal, hanem a keresztény és népi gyökerektől leszakadt magyar liberális vezetőréteggel és örök figyelmeztető marad Bartha Miklós egész közéleti tevékenysége. Tudjuk, hogy Nagyváradot is ez a népellenes bűn szolgáltatta ki a zsidóságnak. Elég Lakos Lajosnak, Nagyvárad város 1912 évi levéltárosának minősíthetetlen célokkal megírt könyvére (A váradi zsidóság története. 1813. Nagyvárad) utalnunk. Ebből a könyvből kitűnik, hogy:

	1850-ben:	1912-ben:
zsidó orvos	3	48
„ ügyvéd	0	58
„ mérnök	0	10
közig. tisztviselő	0	23
magánhivatalnok	0	500
tanító	0	29
kereskedő	158	609
bérlőtulajdonos	0	129
háztulajdonos	105	581 (!)
szőlőtulajdonos	6	32
gyártulajdonos	3	38
pénzügyintézet	0	13 (!)
kávéházulajdonos	0	14
nyomdatulajdonos	0	10
gyógyszertár	0	6
hírlapíró	0	3
iskola	0	20
templom	2	13

Ha még a mai adatokat is csatolnánk, kitűnnék, hogy a zsidóság talán még jobban sorvasztotta a kisebbségi magyarság életgyökereit, mint a céltudatos román politika. Ezt a kimutatást az illusztris könyv szerzője így vezeti be: „Az iménti adatok mellett ezek még tisztábban tárják elénk a zsidóság előzőleg említett minden irányban történő terjedését és hazánk kiépítési nagy munkája körül észlelhető nagy tevé-

Osszesítő nyilvántartást kell készíteni az adózó polgároknak

Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság rendkívül fontos intézkedésre hívja fel az adózó polgárság figyelmét. A vezérkar 3400-1940. számú katonai közigazgatási rendelete értelmében a város területén lakó adófizető polgároknak egy olyan összesítő nyilvántartást kell készíteniük, mely szerint minden adózónak egy tétel alatt tartják nyilván bármilyen címen előírt adóját. Ennek végrehajtása céljából az adófizető polgárok érdekeinek szem előtt tartásával egy u. n. „tájékoztató”-t bocsátottak ki, mely részben az eddigi torlódások elkerülése, másfelől a könyvelés, számfeljegyzés, szóval az adókezelés megkönnyítése szempontjából egyszerűsíti a munkát.

A „tájékoztató”-ban előírt adatszolgáltatásba be kell jegyezni az adózó nevét és lakhelyét, születési évét, felesége leánynevét, valamint azt, hogy milyen ingatlana, üzlete után van megadózva. Ha az adózónál kéznél vannak az adatok, igen fontos megjelölni, hogy eddig milyen adókönyvi tételszám alatt adozott és melyik kerületben. Ezeket az adatokat csak azoknak kell bejegyezni, akik több adóhivatali kerület-

ben vannak nyilvántartva, vagy többféle címen vannak megadózva.

A román adózás szerint az egyes adózóknak minden adótárgy után külön rótták ki az adóját, vagy hogy az adózók nem is tudták valójában milyen adónem van előírva s azok rendezése alkalmával kálváriát jártak.

Ez az adóztatás csak azt célozza, hogy ezután minden adónemet egy tétel alatt fognak nyilvántartani. E munkálatok befejezése után minden adózónak adóívet kézbesítenek ki, melyben pontosan feltünteti az 1940. és az előző évek adóhátalékát. Az adóív egyébként arra szolgál, hogy mindig tájékoztatva legyen az adózó fizetendő adójáról. Az adóívet a fizetések alkalmával az adóköteles felmutatni, az adóhivatal pedig köteles a fizetést benne pontosan igazolni.

Az adóív nyomtatványokat már szét is osztották a kerületi adóhivataloknak s kitöltés végett díjtalanul az adózók rendelkezésére áll.

Új gazdasági minisztériumot létesítenek Spanyolországban.

Madrid. (Német Távirati Iroda.) Politikai körökben úgy tudják, hogy rövidesen új minisztériumot állítanak fel, amelyre Spanyolország gazdasági újjárendezésének megszervezése vár.

A bolgár ifjúság megszervezése.

Szofia. (MTI.) Kedden a szobranje elé terjesztették az ifjúsági szervezetekről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat szerint az állam feladata a 10-21 éves korban lévő mindkét nembeli ifjúság szervezetbe tömörítése, valamint testi és szellemi megerősítése.

DORIAN Filmszínház

óriási színpadi és könyvsikert elért műve filmen

Légy jó mindhalálig!

Szereplők: Csontos Gyula, Rózsahegyi Kálmán, Kiss Ferenc, Rádai Imre, Mály Gerő, Gombaszögi Ella, Tolnay Klári, Simonyi Mária, Makláry Zoltán, Dévényi Laci

Legujabb magyar és világhíradók

kenységének legmegcáfollhatatlanabb bizonyítékai egész sorozatát . . .

Az a szerencsétlen nemzedék, amely így látta és főképpen így bírálta meg a zsidóság tervszerű honfoglalását Nagyváradon, magába térve talán tudna egyet-mást felelni arra a kérdésre: hogyan ötszörösödött meg 1880 óta Nagyvárad akkori 8000 főnyi zsidósága, amikor 41 ezer főnyi összlakossága csak épen hogy megkétszereződött? Talán tudna felelni arra a kérdésre, hogy Nagyváradon a kereskedelmet hogyan sajátította ki magának a zsidóság, hogy sajtójával hogyan terrorizálta a legutóbbi időkig is a város közvéleményét, hogy orvosaival hogyan pusztította népi erőforrásainkat, hogy bankjai színpolyaival hogyan tappadt rá a gazdasági élet legjelentéktelenebb ereire is.

Talán tudna . . . magába térve . . . Erre azonban ügylatszik semmi hajlandóságot sem érez. Sőt: mintha előlről akarná kezdeni a százdévg liberális módszereit.

Ha ez a szándékuk, akkor ismerjék meg a mai kezdő helyzetet. Nagyváradon ma a zsidóság, vallását tekintve, viszonylagos többségben van az összes felekezetek között. Nemzetiségét, faját tekintve, száma alig kisebb, mint a magyarságé. Biztató kezdet. Nagyvárad városának régi liberális és újabb, elzsidósodott garnitúrája kiépíthetné belőle a magyarországi zsidóság bevetetlen fellegvárát, ha szívének és más érdekeny gépontjának őszinte sugallatát követelné. És ha ölbetett kezekkel állnánk meg sőt nemzetiellenes szándékuk előtt.

A Német Birodalom lakosságának fele római katolikus

Berlin, november hó. A Németbirodalom megnövekedésével erősen gyarapodott különösen a római katolikus vallású lakosság száma. Erről most érdekes adatokat hoztak nyilvánosságra. A Nagynémet Birodalom 96 millió lakosának pontosan fele, az 48 millió római katolikus, míg a főkörmányzóság hozzászámításával ez az arány még jobban eltolódik a katolikus javára, amennyiben a főkörmányzóság 12 millió lakosából kilencmillió a római egyház híve. Németországban jelenleg hat bíboros érsek van. A főkörmányzóság nélkül a Birodalomban 17.183 a katolikus egyházközösség száma és a lelkészek száma kerekben harmincötezerre rug. A régi Birodalomban legülőbb 7880 kolostor volt összesen 101.000 apácával, míg a férfikolostorok száma 678, a szerzetesek száma pedig 16.000 volt. Ausztriában 282 férfi és 1206 női kolostor volt. A szerzetesek száma 6100, az apácák száma pedig 18.000 volt.

A Magyar Divatcsarnok ötezerpengős pályázata

Budapest egyik legszebb és legnagyobb áruháza, a Magyar Divatcsarnok ötezer pengős pályázatot irt ki erdélyi magyaros női és gyermekruha tervek és székely stílusú ajándéktárgyak tervezésére. A pályázat kettős célt szolgál: az egyik, hogy a visszatért keleti és erdélyi országrészek gazdasági és szellemi kincseivel az anyaországot megismertessék, a másik pedig, hogy a visszatért országrészek kézműves és népiparát rendszeres foglalkoztatással tovább fejlesszék. A ruhaterveknél fontos az, hogy a városban lakók is viselhessék a székely motívumokból tervezett ruhákat, az ajándéktárgyaknál pedig, hogy azok ne csak dísz tárgyak, de naponta használható, a polgári otthonokban is szükséges tárgyak legyenek. Tervezhetőek tehát asztalok, burtok, állványok, kazetták, kártyák, sakkfigurák, vázák, levelepapírok és ékszer, de gyertyatartók vagy akár tejeskancsók is.

A ruhapályázat I. díja 1000 pengő, II. díja 500 pengő, III. díja 250 pengő.

Az ajándéktárgy pályázat I. díja 1000 pengő, II. díja 500 pengő, III. díja 250 pengő.

A beérkezett pályamunkák közül ezenkívül megvásárol a Magyar Divatcsarnok 15 darabot, egyenként 100 pengőért összesen 1500 pengő értékben. A pályázat díjainak összege tehát 5000 pengő.

A pályadíjban részesült vagy megvásárolt tervek kizárólagos joggal egyszer s mindenkorra a Magyar Divatcsarnok tulajdonát képezik s a tervező a kereskedelmi forgalom számára kivitelezett modellből három darabot ingyen kap meg. A pályázat határideje december 16., déli 12 óra, a pályázatoknak eddig az időpontig el kell jutni a Magyar Divatcsarnokba (Budapest, VII. Rákóczi-ut 70-76.) Mivel a pályázat — amelyen csak erdélyiek vehetnek részt — titkos, a pályázatra ne írjunk rá nevet, hanem csak jeligét. A nevet és a pontos címet a pályázathoz csatolandó külön kis borítékba tegyük, melyre szintén felírjuk a jeligét. A pályázatot lehetőleg postán küldjük s a címzés mellett feltűnő írással jegezzük fel a borítékra: „Erdélyi pályázat”

A Magyar Divatcsarnok arra kéri még az eldugottabb helyeken levő erdélyi közönségnek szellemi irányítóit, hogy ha vannak a környéken olyan tehetségek, akik akár fafaragásban, akár más népipari téren kitűnnek, hívják fel a figyelmüket s oktassák ki őket erre az érdekes pályázatra, amelynek egyik főcélja ismeretlen östehetségek felkutatása is.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi Rt.

járatái télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Horthy Miklós tér 5
Telefon: 11-17

Külpolitikánk: egységes nemzeti külpolitika

A kis- és középállamok szerepe az új Európában

A tengely kereteibe való beilleszkedés helyességét a múlt igazolta és meg vagyunk győződve, hogy jelenünket, jövőnket is megtalálhatjuk benne. Jelen érdekeink elsősorban a körülöttünk fennálló nemzetközi rend és nyugalom fenntartására irányulnak. Az elmúlt két esztendő erőfeszítései arra intik a magyar nemzetet, hogy minden erejét a belső megújításra fordítsa. Igen nagy nyugalommal töltött el minket a kolozsvári ünnepélyes bevonulás napja. Nem tudom, van-e még nemzet a világon, amely a világháború, a békekötés és a szociális forrongás csatái után pénzügyi és katonai téren meg tudta volna teremteni a belső előfeltételét is a feledhetetlen erdélyi bevonulásnak. Tudatában vagyunk azonban annak, hogy lélegzet nélkül lehetetlen a tervszerű tartós továbbépítés. Mint sok viharban meggedezett nemzet, elsősorban az elért pozíciók megerősítésére gondolunk.

Hazánk kapcsolatai a Németbirodalomhoz és Olaszországhoz közismertek. Rendkívül megkönnyíti a kormány feladatát ezen a téren az a körülmény, hogy a tengelypolitikával nemcsak a kormánypárt, de az ellenzék túlnyomó többsége is egyetért, vagyis valóban nemzeti külpolitikát követhetünk. Ez annál nagyobb mértékben fontos, mert az újonnan kialakuló

Európában nem annyira a kis- és középállamok egymásközti viszonya játszik szerepet azok életében, mint inkább viszonyuk a nagyhatalmakhoz. Az is szem előtt tartandó, hogy a kis- és középállamok érdekei védelmére alakult még tartósabb összefogása sem bizonyult halályságnak, ha nem támaszkodott helyzetének megfelelő nagyhatalmi csoportra. A kisantant és a balkáni szövetség csődje semleges blokkok alakítására irányuló kísérletek kudarca az északi államokban és a Balkánon, elég világosan mutatják, hogy milyen következménnyel jár, ha kisebb államok státisztikai összegezés alapján együtttest próbálnak játszani vagy pláne hogy ha szembekerülnek világhatalmakkal.

Az olasz fascista nagytanács tavalyi decemberi határozata, amely kimondta, ami a Dunamedencében és a Balkánon történik, Olaszországot közvetlenül érinti. A bécsi döntés teljesen új módszere és lefolyása élénken illusztrálja, hogy miként lehet helyesen értelmezni a rendhez és a rendezéshez való jogot.

E gondolatmenetek során üdvözöltük a berlini hármashatalmi egyezményt. Reméljük, hogy az új diplomáciai és politikai erőcentrum éreztetni fogja jó hatását köztünk és az egyes szomszédaink között.

A Romániával való viszonyunk részletezése

A történetek ellenére újból kinyújtjuk kezünket Románia felé...

Románia örömmel fogadta a hármaskövét, amiből azt a következtetést is levonhatjuk, hogy talán lemondott revíziós gondolatairól. Közismert, hogy az utóbbi szokatlan erős román sajtókampány azért indult meg és felelős államférfiak azért szólaltak fel felelőtlenül ellenünk, hogy kieszközzék a bécsi döntés megváltoztatását. Mi ezt nem vettük túl tragikusan, ők pedig az idők folyamán rá fognak jönni, hogy a taktika rossz volt és aligha volt arra alkalmas, hogy Románia barátainak számát növelje. Talán jobb lett volna, ha a kinyújtott magyar kezét elfogadja és megkísérli közös erővel gyógyítani a fennálló sebeket. A történetek ellenére hajlandók vagyunk az új utakat kereső Romániának bizalmunkat továbbra is előlegezni és becsületes közös munkára kezünket újból kinyújtani.

Romániának még ma elég földje van és a középállamok között talán a leggazdagabb Európában és meg vagyok győződve arról, hogy szomszédaiban is meg fogja találni azokat a barátokat, akik szívesen fogják támogatni. Magyarországnak nem érdeke, hogy szomszédságában elégedetlen, küzdő államok legyenek, különösen, ha abban az államban még

nagyszámban élnek testvérei. Ily megfontolások közepette fogadja a magyar nép a hírt, hogy a román kormány német tancsapatokat kér az országba. Ebben látjuk legbiztosabb zálogát annak, hogy az elmúlt hónapok lázai után Románia a nyugodt fejlődés és a délkelet-európai rend egyik támaszává fog kifejlődni.

Őszintén reméljük, hogy Antonescu tábornok római látogatása után rá fog jönni, hogy sokszor hangoztatott jó szándékait célszerű a lefokozott útemben megvalósítani. Amint ez a fejlődés érzékelhetővé válik, amint a magyar-román tárgyalások ismét megindulnak és észlelni fogjuk, hogy az atmoszféra velünk szemben Romániában erre alkalmas, kisebbségi szerződést fogunk vele kötni, nemcsak papíron, de annak mélyebb értelmében is. A régi Románia ezt a magyar ajánlatot számtalanszor visszautasította, talán az új Románia, főleg a változott körülmények folytán, jobb megértés fog e törekvésünkkel mutatni, mint tíz és néhány hónappal ezelőtt Nagy-Románia.

A nemzetiségi kérdés horderejével mi teljesen tisztában vagyunk. Tudjuk, hogy a nemzeti és faji öntudat korszakában csak nagyon tapasztalatlan vagy elmaradt kormányzás törekedhet az erőszakos asszimilációra.

Magyarország viszonya többi szomszédaival

Áttérve többi szomszédainkra, megállapíthatom, hogy Jugoszláviával a jó szomszédi viszony változatlanul fennáll. Szlovákiával a legutóbbi amnesztia egyezmény és a kormánynak a magyarsággal szemben megnyilvánuló megértőbb magatartása folytán kapcsolataink fejlődtek. Szovjet-Oroszországgal kapcsolataink korrektek és normálisak. A magyar kormány törekszik gazdasági kapcsolatait az orosz birodalommal kiépíteni. Magyarország osztatlan rokonszenvvel köszöntötte Bulgária nagy horderejű politikai sikerét. Kívánjuk, hogy a rokon nép kívívja magának azt a helyet, amely őt a Balkán-félszigeten joggal megilleti. Péntain tábornagy Franciaországának Magyarország nagy figyelmet szentel. Reméli, hogy azok a disszonáns hangok, amelyek a francia sajtóban még ma is megjelennek Magyarországgal szemben, el fognak tűnni a sok más keserű emlékekkel együtt.

Látzólólag abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy körülöttünk egész sorozata az államoknak azonos célokra törekszik: az igazságos, állandó béke minél gyorsabb megvalósítására, kikerülésével minden olyan cselekménynek, amely az európai égésnek újabb tápot adhatna. A tartós béke fenntartása érdekében elengedhetetlenül szükséges a célok időrendbeli helyes és mértékletes beosztása. A tengelyhatalmaknak előjogai vannak Délkelet-Európa széles vidékein és a magyar nemzet

újra életerősnek érzi magát arra, hogy két nagyhatalommal szoros kapcsolatban újból vállalja évszázados nehéz szerepét Európa e részében.

A sors egyszer megint próbára tette bennünket. Nagy lehetőségek nyílnak meg előttünk. Sok szó esett Magyarországot elsősültségi jogáról a Duna völgyében. Erről nem elég elmélkedni, hanem cselekedni is kell. Amikor bejelentem a magyar nemzet igényeit erre a primus inter pares szerepre, tudatában vagyok annak, hogy nem valami presztízsemelő reprezentálásra hívom fel a magyar föld lakóit, hanem üldözöttekkel teljes, súlyos munkával járó hivatás betöltésére, melynek jogos útjait talán utoljára nyitotta meg előttünk a magyar kitarásból fakadó magyar erő. A legfontosabb előfeltétele ennek a történelmileg kikristályosodott hagyományaink további fenntartása és megővése. A nemzeti lélek halhatatlan, az államok hosszabb vagy rövidebb ideig eltűnhetnek, de amíg egy nemzet nem mond le önmagáról, addig él elpusztíthatatlanul. Történelmi értékeink alatt elsősorban azt a képességünket értem, hogy a magunk hatalmával is meg tudunk élni és később meg tudjuk őrizni a Németbirodalom és Olaszország bizalmát és támogatását. Fel vagyunk jogosítva arra, hogy bízzunk a nemzet történelmi értékállóságában. Nem könnyű dolog egy középállamnak világhatalmakkal közös úton járni. Az ilyen politika a nemzet minden fiától rendkívüli tapintatot kíván. Nemcsak a nemzeti érdek, de a magasabb értelemben vett európai érdek is megköveteli, hogy egy erős Magyarország rendelkezéseljen a tengely mellett. Elképzelhetetlen mi történik a háború utáni Európában, ha nincs egy európai erőcentrum, amely jóakarattal államok közreműködésével politikailag és társadalmilag újjaépítse. A világháborús befejező békének egyik legnagyobb hibája volt, hogy vétett a korszellem, tehát a szükségszerűen érvényesülő gazdasági törvények ellen, ami egyik legfontosabb érdek.

Ezért a magyar kormánynak mindig örkölnie kell, hogy az újjárendezés munkájában résztvehesen, amikor eldöntik a gazdasági kérdések ügyét. Ha ezek maguktól dölnék el, vagy nem tudjuk érdekeinket kellően képviselni, nagyobb veszély fenyegeti az országot, mintha háborút vesztenénk el. A kormány külpolitikája változatlanul konzervens marad. Arra törekszünk, hogy a baráti államokkal való barátságunkat továbbfűzzük. Távolítottuk magunkat minden megrázkódtatástól, de nem feledjük el, hogy mivel tartozunk önmagunknak, ha nemzeti életet akarunk élni. A fejlődés lehetőségének előfeltételei megvannak. A kormány a felszabadult nemzeti erőket teljes mértékben a belső természetes munkára irányítja, hogy a háború végén Magyarország csorbítatlan erkölcsi erővel, ütöképes hadsereggel, gazdasági és pénzügyi erőterekkel felszerelve gyakorolhassa barátai oldalán Délkelet-Európában a primus inter pares elvből fakadó jogait, illetve betölthesse ebből folyó kötelességeit.

(A miniszter beszédét sokszor szakították félbe tetszésnyilvánítás.)

A beszédet követő vitában Meskó Zoltán, majd Demkó Mihály szólaltak fel. A képviselőház ülése még tart.

Olvasóinkhoz!

Olvasóink és előfizetőink elnézését kérjük, amiért lapunkat nem láthatták a megszokott időben asztalukon, azonban a villamosmű többórás üzemzavara miatt villamos erőre berendezett nyomdai gépeink szintén több óráig állni voltak kénytelenek.

DOMBAY PENSIÓ

Budapest, V, Zoltán-u. 16

Az ország általánosan ismert és közkedvelt pensiója.
A legtökéletesebb komfortot nyújtja.
Konyhája elsőrangú. Mérsékelt árak.

Tel. 191-372:

2 órai hangos nevetés! 2 órai ragyogó szó-
rakozás! Mindenkinek meg kell nézni
Páger, Simor és Pethes nagyszerű
filmbohózátát

Szervusz Péter

Legujabb világhíradók!

Premier ma csütörtökön a Belvárosi Filmszínházban

Tusnádfürdőn jelentős károkat okozott a földrengés

Csikszereda. Saját tud. Részletesen beszámoltunk arról a hatalmas földrengésről, amelyet Erdély több helyén is megéreztek.

Vasárnap hajnalban, háromnegyed három órákor Csikszeredán is percekig tartó erős földrengések ébresztették fel a békés lakosságot. Reszegték, ropogtak a szobában a butorok, villanyvezetékek érintkező dróttjai villámlásszerű kislövéseket okoztak, miközben tompa morajlás hallatszott. A lakosság hiányos öltözetben pánikszerűen menekült a szabadba, udvarokra és utcákra. Igen sok régi épület kéménye, mennyezete és fala rongálódott meg, jelentős károkat okozva. Emberélet nem esett áldozatul a földrengésnek.

Épületkárokat Tusnádfürdőről jelentenek. A hegyeken és dombokon, erdő között épült villák és nyaralók közül több — különösen a régiek közül — összeomlott.

A kár becslése most folyik, de eddigi jelentések szerint a legkomolyabb kár a fürdőtele-

pen történt. Ennek a fekvése ugyanis olyan, hogy a Romániából kiindult földrengés majdnem elsőnek találta. Hasonló földrengésre csak 1915. év-ből emlékszik a lakosság, de a kár akkor nem volt ilyen jelentős.

Letartóztattak Bukarestben öt építészmérnököt.

Bukarest. (MTI.) Öt építészmérnököt, köztük Bukarest egyik legnagyobb építkezésvállalatának tulajdonosát, a Schindl-testvéreket, akik a Carlton-palotát építették és bebizonyosodott róluk, hogy gondatlanul dolgoztattak, letartóztatták.

Újabb földrengést éreztek Bukarestben.

Bukarest. (MTI.) Kedden este 10 órákor újabb kisebb földrengés volt érezhető.

Német repülőgépek harci tevékenysége Délkelet-Angliában

Berlin. A Német Távirati Iroda értesülése szerint egy német harci repülőgép kedden merészen végrehajtott támadással elpusztított egy vasúti völgyhidat Délkelet-Angliában. Az első bomba közvetlenül a hid mellett ért földet, a második telibe találta és így megszakított egy fontos közlekedési vonalat.

Német harci repülőgépeknek egy másik köteléke nagy sikerrel bombázta Brightont és telitalálatokkal elpusztított egy erőműtelepet. Ez rendkívüli csapás a városra nézve, mert ezáltal szünetel az erőművel összefüggő brightoni hadiipar. (MTI.)

Telitalálat érte London legnagyobb nyomdaépületét.

Genf. (Német Távirati Iroda.) London egyik nyomdaépületét egy legnagyobb méretű bomba találta el. Az épület az Exchange Telegraph hírszolgálati ügynökség jelentése szerint teljesen összedőlt. A bomba az épületben lévő nagy légvédelmi óvóhelyet, amelyben többszáz személy tartózkodott, elvágta a külvilágtól, mert az omladék valamennyi kijáratot eltorlaszolta. 1200 utász dolgozik azon, hogy utat vágjon a légvédelmi óvóhelyhez a bent rekedtek kiszabadítására. (MTI.)

Elpusztult egy angol kereskedelmi cirkáló — A hajókaraván kilenc egysége elveszett.

Amszterdam. (Német Távirati Iroda.) Londoni rádióállomás a brit tengernagyi hivatal jelentését vette közzé, amely szerint a 14.000 tonnás Jervis Pay brit kereskedelmi cirkálót egy

német hadihajó, amelynek azonosságát közelebbről nem lehetett megállapítani, elpusztította. A brit hajónak, amely a londoni rádió jelentése szerint harc közben süllyedt el, az volt a feladata, hogy egy hajókaravánt védelmezzen. A hajókaraván 9 egysége elveszett. (MTI.)

8 millió tonna hajóteret vesztett Anglia 13 hónap alatt.

Róma. (MTI.) A Tribuna berlini tudósítója közli, hogy az angol kereskedelmi hajózás elleni módszerek igen eredményesek és Angliának fel kellett ismerni, hogy vereségei meghaladták az 1917. éveket. A háború első 13 hónapjában már 8 millió tonnányi hajóteret süllyedt el.

Az angol légügyi minisztérium hivatalos közleménye.

London. (Reuter.) A légügyi és belbiztonsági minisztérium hivatalosan közli szerdán reggel. A szerdára virradó éjjel az ellenség kihasználta a szép holdvilágot és folytatta támadásait Anglia ellen. Bár a főcélpont London volt, az ország egyes részein is sűrűn hullottak bombák. Sok helyről kárt jelentenek. Emberélet is áldozatul esett. (MTI.)

Irország kész vérével is megvédeni semlegességét!

Róma. (MTI.) A Messaggero dublini jelentése szerint az ír sajtó egyöntetűen helyesli De Valera miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy Irország nem hajlandó átengedni Nagybritanniának kikötőit és kész vérrrel is megvédeni semlegességét.

Elénk olasz légitévékenység a görög arcvonalon

Tirana. A Stefani Iroda haditudósítója kiemeli, hogy az olasz légi erő pillanatnyi szünetet sem hagy az ellenségnek, mert a bombázók bámulatos pontossággal végzik feladataikat. Külön megemlíti, hogy annak a bombázásnak során, amelyet a Prespa-tó vidékén végrehajtot-

tak, zuhanórepülők közvetlen közélről támadták a görög védelem legfontosabb részeit, amelyben igen nagy kárt tettek. A felderítő repülők igen hatásos tevékenységet fejtenek ki. Végül megjegyzi, hogy ezidő szerint más fontos hadműveletek is folynak. (MTI.)

Hatalmas érdeklődés előzi meg a KALOT Országos Közgyűlését

Amint már közöltük, a KALOT (Katolikus Agráriusági Legényegyletek Országos Testülete) november 28-án tartja Országos Közgyűlését. A KALOT, értesülésünk szerint, november 5-ével már le is zárta a jelentkezéseket. Ebből is látszik már, hogy a közgyűlés rendkívül népes lesz.

A pesti Vigadóban november 28-án, délután 6 órákor megtartandó KALOT-közgyűlés programjáról a rendezőség így tájékoztatta a pontokat:

1. Meggyesi Sándor korelnök bejelenti a KALOT jogiszemélyé váló alakulását.
2. Egy székely és egy magyar legény villám-beszédet mond. Német, szlovák, rutén és román ifjúsági vezetők hűségnyilatkozatai Szent István birodalma mellett.
3. Az érdi KALOT-népfőiskola növendékeinek ösi magyar ének- és táncszámai.
4. Dr. Kovrig Béla kolozsvári egyetemi tanár.
5. Ugrin József országos főtitkár és
6. P. Kerkai Jenő országos elnök felszólalásai

Mint hogy a KALOT rendelkezésére álló jegyek és utazási igazolványok elfogytak, az érdeklődők esetleg még biztosíthatják a kedvezményes utazást az IBUSZ legközelebbi kiindulási útján az ugyanezen időben tartandó baromfi-kiállítás nyújtotta kedvezmények igénybevételeivel. A közgyűlés rendezőségénél azonban azoknak is jelentkezniük kell, akik az IBUSZ útján, vagy más kedvezménnyel utaznak Budapestre, mert különben nem tudnak számukra helyet biztosítani a Vigadóban.

Megalakult a Romániai Német Népcsoport nemzeti szocialista munkáspártja

Medgyesről jelentik: (Budapesti Tudósító.) A napokban alakult meg a romániai német népcsoport nemzeti szocialista munkáspártja ünneplés keretében. Az alakuló gyűlésen a Német Birodalmat Rodde főkonzul képviselte, de megjelent a román kormány és a légionárius mozgalom kiküldötte is. Schmidt András, a német népcsoport vezetője, az ujjonnan megalakult párt aipelveit a következő öt pontban foglalta össze:

1. A romániai népcsoport teljesjogi jogi személyiséggel bír.
2. A német népcsoportba tartozik az, aki németnek vallja magát.
3. A népcsoport tagjai számára a román kormánnyal egyetértésben a romániai németiség belső életének szabályait maga állapítja meg.
4. A német népcsoport képviselője és végrehajtó szerve a német nemzeti szocialista munkáspárt.
5. A romániai német népcsoportnak a németiséghez való tartozandóságát a horogkeresztes lobogó juttatja kifejezésre, a román állam kebeléhez való tartozást pedig a légionista Románia lobogója.

Ezeknek az alapelveknek figyelembevételével a német népcsoport nem felekezeti népiskolát létesít, bevezeti a németországi örökösödési jogot és a nürnbergi törvényeket saját tagjai számára.

Schmidt András végül felesküdtött Hitler Adolfra, a horogkeresztes lobogóra és a légionista államért való munkára.

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkerekezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

Mi lesz november 24-én?

Nagyvárad összes katolikus női egyesületeinek **nagygyűlése**, gróf Bethlen Györgyné nőszövetségi elnökszóny vezetése mellett, **délután 5 órakor a Katolikus Kör dísztermében**. Mindenkit hívunk, várunk!!!

Laval újra Párizsban

Genf. (NTL) Vichyből érkezett jelentések szerint Laval miniszterelnökhelyettes és külügyminiszter kedden délben Párizsba utazott, hogy megbeszéléseket folytasson az ottani német hatóságokkal.

Gyárfás Elemér tanácskozásai Temesváron a Magyar Népközösség vezetőivel

Temesvár. (Bud. Tud. Gyárfás Elemér, a romániai magyar népközösség vezetője, Temesvárott megbeszélést folytatott a magyar népközösség bánsági tagozatának vezetőivel. Ezután a magyar nőegyletet kereste fel, ahol Kardos Jánosnéval, az egyesület elnökével tárgyalt. Kardos Jánosné a népközösségi központ támogatását kérte a nyomorba jutott bánsági magyarok segélyezésére, mivel a nyomott gazdasági helyzet miatt az egyesület nem győzi a segélyezést. Gyárfás Elemér dr. köszönetet mondott az eddigi munkáért és megígérte a támogatást.

Szigorúbb ellenőrzést a piacon!

Nagyvárad. Saját tud. A város közönségének sorából nap mint nap egymásután érkeznek a panaszok a piacon tapasztalható szabálytalanságok miatt. A legáltalánosabb panasz az, hogy a város katonai parancsnoksága hiába adja ki a legszigorúbb büntetés kilátásba helyezésével a maximális árakról szóló rendeleteket: a piacon nemcsak a viszontelárusítók nagy része, hanem a falusi árusok sem tartják be ezeket a megállapított árakat.

A piaci helyzetet jól ismerve magunk is megállapíthatjuk, hogy ezek a panaszok teljesen jogosak és teljesen igazoltak, azonban hozzátehetjük azt is, hogy maga a vásárló közönség is hibás, amikor a megállapított árnál magasabb árat fizet az egyes árukért s nem kapcsolódik magához az ellenőrzésbe. Egy vásárlóbiztos és három rendőr teljesít állandóan szolgálatot a piacon s a közönség mégsem fordul hozzájuk inkább törvénytelen, magas áron vásárol.

Azt is láttuk azonban, hogy a kirendelt közegek nem járnak el elég szigorral a kihágók ellen. Egymást érik a túlkapások s ennek ellenére még nem hallottunk egyetlen hatóság megtorló büntetéséről sem. Pedig a piacon csak kemény eszközökkel lehet rendet teremteni. Egyetlen példát hozunk föl. A hétfői hetipacra érkezett meg egy nagyösszetételű olcsó burgonyaszállítmány az anyaországból. A terménykereskedők — néhány kivétellel — nem voltak hajlandók a szállítmányból kiszolgálni a közönséget, hanem a viszontelárusítóknak adták át az egész árut. Így a fogyasztóközönség semmi hasznát sem láthatja az olcsó burgonyának, mert mire hozzákerül, már legalább két-három kézen keresztül megy s alaposan megdrágul. Számtalan példát lehetne még fölhozni főképp a hagyma, a tojás, a tej és a tejtermékek piaci eladásával kapcsolatban.

A tarthatatlan piaci helyzetet, mint már számtalan esetben hangoztattuk, hogy csak az ellenőrzés megszigorításával és néhány példás büntetéssel lehet megjavítani. Ebbe a munkába azonban be kell kapcsolódni a közönségnek is. A tehetősebb vásárlók gondoljanak arra, hogy amikor valamiért a megengedettnél magasabb árat fizetnek, ezzel maguk is büntetendő kihágást követnek el s amellet lehetetlenül teszik, hogy a kiskeresetű szegényemberek vásárolni tudjanak.

(—laky.)

**Mintha Pesten vásárolna
cipőt és kacisnyát
Megnyilik a**

Delta

cipőkereskedelmi r. t. fiókja

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5 szám alatt.
Budapesti áru, jó minőség, óriási választék, bámulatos árak.

Berlinben szabályozzák az élettereket

A szovjet belekapcsolódik Németország, Olaszország és Japán együttműködésébe. Molotov meglátogatta Göring vezértábornagyot és Hess helyettes-kancellárt

Berlinben szabályozzák az élettereket. Jól lehet a német sajtó tartózkodást mutat, mégis megállapítható, hogy Berlinben most nemcsak a két nagyhatalom új együttműködésének alapjait rakják le, hanem biztosítják a kontinens politikának fejlődését. A Szovjet belekapcsolódik Németország, Olaszország és Japán együttműködésébe.

Berlin. Molotov ma Göring tábornagyot és Hess Rudolfot, a Vezér és kancellár helyettesét látogatta meg. Ez lesz a mai program legkiemelkedőbb mozzanata. Molotov berlini megbeszélései mellett újra az ir kérdés felé fordul a világ érdeklődése.

A berlini tárgyalások előmozdítják az eurázsiai térség népeinek hatalmas együttműködését — írja az olasz sajtó

Róma. (MTI.) A ma reggeli olasz lapok érdeklődésének középpontjában Molotov berlini tárgyalásai állanak. A Popolo di Roma ezzel kapcsolatban ezt írja:

Nem kétséges, hogy e tárgyalások a maguk jelentőségén túlmennek a német-szovjetország jó viszony megerősítésének keretein. Feltételezhető, hogy a berlini tárgyalásokon folytatják az életteréről szóló tanácskozásokat és kiterjesztik Szovjet-Oroszországra is. A berlini hármasszövetség és a német-szovjet együttműködés nincs ellentétben, sőt inkább kiegészíti egymást és előmozdítja az eurázsiai térség népeinek hatalmas együttműködését is. A tárgyalások minden bizonnyal meg fogják könnyíteni a Japán és a Szovjet között fennálló kérdések megoldását is.

A Popolo di Roma lisszaboni távirata szerint nemzetközi politikai körökben úgy tudják, hogy Nagybritannia az utolsó pillanatig kétségbeesett erőfeszítést tett, hogy ellensúlyozza Molotov berlini utazásának hatását. Cripps moszkvai angol nagykövet Molotov elutazása

előtt meglátogatta a helyettes külügyi népbiztost és táviratot adott át neki.

Molotov távozása után barátságos tárgyalás alapja lesz a délkelet-európai kérdés.

Belgrád (Bud. Tud.) A Vreme berlini tudósítója Molotov látogatása és a balkáni kérdések közti összefüggésről úgy vélekedik, hogy Molotov látogatása után nyitva fog állni az ajtó a mélyreható politikai és gazdasági együttműködésre Németország és a Balkán, illetve általában a délkelet-európai államok között. A délkelet-európai kérdés az általános európai újjáépítés keretébe tartozik és Molotov távozása után mindjárt gyorsított ütemben barátságos megfigyelés és megtárgyalás anyaga lesz.

Hatósági leltározás

Nagyvárad thjt. város katonai parancsnoksága 6159—1940. kat. köz. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A Delta építőipari r. t. telepének hatósági leltározását elrendeltem, annak foganatosításával Philippi Ernő városi tisztviselőt bízom meg.

Felhívom az érdekelteket, hogy ezen céggel szemben fennálló követeléseiket a városi gazdasági ügyosztálynál 8 napon belül jelentsék be.

Egyidejűleg Nagyvárad város közönségének tudomására hozom, hogy a 60 Föv. kat. 40. VIII. 30 szám rendelet alapján a Delta-féle cserép- és téglagyárat 5 évi időtartamra Komjáthy Ferenc nagyvárad lakosnak bérbeadtam.

Nagyvárad, 1940. november 13.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok

Eiköltöztünk

Mussolini-tér 11/a alá (Ullmann-palota)

Gyermekocsi, csőbutorok, vasbutorok legolcsóbban

Standard

Telefon: 17-07

Apolló Mozgó

Mai ünnepi díszbemutatója

Jókai Mór halhatatlan remekművének filmváltozata

Szegény gazdagokFőszerepben: Szelezky Zita, Urai Tivadar, Vaszary Piri
Fatia Negra romantikus alakja. Festői képek. Felejthetetlen szórakozás**Időszerű gazdasági útmutató****A visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódása**

(Tizennegyedik közlemény.)

Hadirokkantak, tűzharcosok és vitézek 40-ik életévük betöltése után is részesülhetnek kölcsönben és kérelmüket egyenlő feltételek mellett előnyben kell részesíteni. A kölcsönben részesültek szabad pályán választott foglalkozásuk mellett sem köz-, sem magánhivatalokban állást nem tölthetnek be.

Az Önállósítási Alap célja azonban nem kizárólag az, hogy önálló egzisztenciához segítse azokat, akik saját erejükből, vagy közeli hozzátartozóik támogatásával önállósulásukat nem tudják megvalósítani. Célja az is, hogy az ilymódon önállósuló a gazdasági életben és általában hűzaggpótló szerepet töltsenek be. Pontos tehát, hogy az önállósulandók első sorban ott válasszák meg jövő működésük területét, ahol az illető szakban újabb önálló egzisztenciákra szükség van. Így pl. orvosok rendelkezésük a társadalmi feladatok ellátása szempontjából városokban, ahol rendszeren kel-

Jó forgalmu**hentesüzlet**berendezéssel eladó. **Barátky**
Gyár-utca 31

leténél több orvos működik, nem bír értékkel, viszont olyan távolabbi körzetekben, ahol egyáltalában nincsen, vagy csak ki nem elégitó számban van orvos, ott készséggel siet az Önállósítási Alap orvosok letelepedésének elősegítésére. Ugyanez áll iparosokra és főleg kereskedőkre is. Amennyire nem szolgál közérdekűt a versenyviszonyok felesleges kielezése, annyira indokolt, hogy oly községekben, ahol az ipar és főleg a kereskedelem nincsen kellően kiépítve és megfelelően képviselve, első sorban segítessék elő ily egzisztenciák letelepedése és boldogulása. Az igényelhető kölcsönök nagysága minosen megszabva, az Önállósítási Alapot kezelő tanács irányelve az, hogy egészen szerény, de életképes egzisztenciák megalapozását mozdítsa elő.

A kölcsön iránti kérvényt a lakhely szerinti illetékes elsőfokú közigazgatási hatóságnál kell benyújtani (főszolgabíró, polgármester). A kérvényben a folyamodónak pontosan meg kell jelölni, hogy hol kívánja a választott szabad foglalkozását gyakorolni, mekkora összegű kölcsönt kér, hogy az összeget hogyan kívánja fölhasználni és amennyiben ipar vagy kereskedelem folytatása céljából kéri a kölcsönt, részletes és alapos üzleti vagy üzlettervet kell mellékelni. Ezenkívül a kérvényhez a 4600—1937. sz. M. E. rendelet szerint a következőket kell csatolni:

a) születési (házassági) anyakönyvi kivonat;

b) magyar állampolgárságát igazoló bizonyítványt, vagy szükség esetén az állampolgárság igazolására megfelelő záradékkal ellátott községi illetőségi bizonyítványt;

c) hatósági erkölcsi bizonyítványt annak igazolására, hogy erkölcsi szempontból nem esik kifogás alá, sem büntett, sem nyereségvágyból elkövetett vétség miatt, sem államellenes bűncselekmény miatt ellene bűnvádi eljárás

nincs folyamatban, sem ilyen bűncselekmények valamelyike miatt öt jogerősen nem ítélték el;

d) egyetemen, vagy valamely főiskolán szerzett oklevelét, illetőleg középiskolai, vagy középfokú szakiskolai érettségi bizonyítványát, avagy egyéb középfokú szakiskolai végzettségét igazoló oklevelét, vagy végbizonyítványt, illetőleg a szakmában való jártasságát igazoló bizonyítványt;

e) esetleges hadigondozási igazolványt, illetőleg a Károly csapatkereszt birtoklását, avagy a vitézi rendhez tartozását tanúsító igazolványt;

f) vagyoni, vagy jövedelmi viszonyait igazoló bizonyítványt, illetőleg szegénységi bizonyítványt;

g) hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy nem szenved olyan betegségben, vagy testi fogyatkozásban, amely a kérdéses foglalkozás önálló folytatására alkalmatlanná tenné;

h) részletes éleleírását, különösen annak feltüntetésével, hogy alkalmazásban áll-e, vagy állott-e és hogy folytatott-e már önálló foglalkozást.

A kölcsönt legfőképpen 10 évi részletben kell visszafizetni 2% kamatfizetés mellett. A fölhasználásra nézve a kölcsönben részesülő kötelez az Önállósítási Tanácstól kapott utasításokat betartani és magát megfelelő ellenőrzésnek alávetni.

Amennyiben a folyamodó a kölcsönt önálló gazdálkodás céljából *földbérletre* kívánja igénybevenni, megjelölendő, hogy mely birtokot akarja használatba venni, becsatolandó: a vonatkozó bérleti szerződés, vagy a tulajdonosnak a bérlet feltételeit is tartalmazó nyilatkozata, mely szerint a szóbanforgó területet bérbe szándékozik adni, a birtok művelési ágakkénti részletes ismertetése, a meglévő élő és holt felszerelés felsorolása is mellékelendő, végül a bérletre vonatkozóan legalább egy évre terjedő kétpéldányú részletes üzletterv és a kölcsön felhasználására vonatkozó ugyancsak kétpéldányú költségvetés is csatolandó. A folyamodók tartoznak eddigi alkalmazásaikra vonatkozó működési bizonyítványokat is becsatolni.

(Folytatjuk.)

Emlékezzünk...

1914. november 13. Pintér István volt debreceni 2. honvéd huszárezredbeli főhadnagy járőrrel Krakkótól északra Skala irányában derített fel. Hogy észrevétlenebbül figyelhessen, huszárjait egy kis erdőben hagyta, ő maga pedig egyedül egy magaslatra lovagolt, de itt váratlanul egy erős orosz osztaggal került szembe. Vágtában visszaindult tehát, azonban sortűz dördült el, lova térdre bukott, ő maga pedig lezuhant. Ekkor Zsoldi Sándor őrmester és Sulyok István tizedes, mint a fergeg parancsnokukhoz vágtaztak, elkapták annak egy-egy karját s rajta-rajtában vitték a két ló között csüngő főhadnagyukat a heves ellenséges tűz közepette az erdőbe. Zsoldi és Sulyok altisztek bravuros lovasteljesítményükkel a nagy ezüst vitézségi érmet érdemelték ki maguknak.

KÖNYVEK

Erba Odescalchi Sándor: **A vakok látnak.** Regény. (Dante-kiadás.) Jézus Krisztus befejezte földi pályafutását, János apostol a Jelenések Könyvét írja. Tanítványa, segítőtársa, a klasztrikus pogány hagyományokban felnövekedett Papiasz érzi, hogy a hatalma teljében álló római birodalom alapjaiban immár megrendült, „a nagy Pán halott” s érzi a kereszténység friss erejét is, de megretten János sötét jövődőléséitől. Míg az apostol a világ végéről beszél, ijedten gondolt arra — nem egy örülne a tanítványa lett-e? A keresztények prófétának mondják Jánost, a zsidók istenkáromlóknak, a római püspök azt mondja róla, hogy szent, a pogány orvos pedig, hogy örült. Papiasz ezt nem bírja tovább; visszatér a pogány nagyvárosba élni, hogy ott is hajótörést szenvedjen s megtört lélekkel újra visszahulljon a kereszténység tisztító tűzébe. A Krisztus utáni első század rothadó, erkölcstelen, összeomló világa, a nagy átalakulás kora e megrázó, monumentális, mély lélektani regény háttere. Szentek és hetérák, bölcsök és ördöngösök, előkelőségek és koldusok a főszereplői a fiatal magyar író hatalmas történelmi felkészüléssel megírt új regényének, mely mélyeséges vallásosság, fanyar cinizmus és csontig ható filozófia érdekes keveréke. Ára füzve P 4.80, kötve P 6.50. Kapható minden könyvkereskedésben.

Andrea Majocchi: **A múltólámpa fényében** (Dante-kiadás.) Az orvos-életrajzok, emlékiratok, sebésznaplók — korunk e joggal kedvelt olvasmányai — közül kiemelkedik Andrea Majocchi, a milánói egyetem világhírű sebészprofesszorának műve: *A múltólámpa fényében*. Ez az immár tizenhét nyelven megjelent könyv nem elrettentő klinikai esetek felsorolása, nem önelégült társadalmi dicsekvése egy híres sebésznek, nem propagandás mű, önvallozás vagy öngazolás, hanem egy általános műveltségű tudós orvosnak, remek sebésznek, hívő férfinak *észinte beszámolója* egy sebész életéről. Aranyos órák-émlékein vele mutatunk, vele aggdunk nehéz kenyérharcában, aztán a betegéi életéről, érdekes műtétjei leírását hallgatjuk figyelve, vele járjuk a tanulmányos és szórakoztató orvosi kongresszusokat, emlékezve hallgatjuk, hogy a ma szokásos és bevált sebésznek milyen küzdelmeket kellett vívnia az elfogultság, rosszakarat, féltékenység, felszerelés-hiány, babona és ostobaság ellen. S mennyi érdekes alak mozog és él, jár műtőköpenyben, fekszik a műtőasztalon végig e komoly és megrendült s mégis derűs csevegés lapjai során: a sebeszet nagy úttörői, halovány ápolónők, gyogyíthatatlan betegségekben szenvedő orvosok, nagy dámák, a klinikák és kórházak aktív és passzív hősei. S mindez betetőzően a sebész élete szimbólummá nő, az igaz, küzdő, tudományssomjas, életet mentő igaz ember szimbólumává, akiknek elteltő levegője külön kis világában az egész nagy világ tükröződik. Ára füzve P 6.50, kötve P 8.00. Kapható minden könyvkereskedésben.

Reymont: **Parasztok.** (Dante-kiadás.) Reymont életének főműve, a *Parasztok*, nemcsak a Nobel-díj dicsőségét szerezte meg írójának, de nagyobb területet is hódított meg, mint a modern világirodalom bármely más alkotása. Reymont az első író, aki a paraszti élet összefoglaló, gyílyagos megírására vállalkozott. Nem idealizál és nem szörnyed el: mesél és rajzol. Örök típusokat elevenít meg, az örök paraszti típusait, amelyeket egyformán megtalálunk lengyel, magyar vagy francia földön. Örök paraszti és emberi szenvedélyeket ír le, földéhséget, szerelmet. Látjuk a parasztot dolgozni, ünnepelni, imádkozni, földesúrral, törvényt, orosz elnyomással hadakozni, féltékenykedni, pletykálni, inni és meghalni. A négy kötet négy évszak tipikus eseményeit mutatja be széles, de mégis lüktető mese keretében. A lengyel remekíró hatalmas alkotása az új, olcsó kiadásban a nagyközönség legszélesebb rétegei számára is hozzáférhetővé válik. Ára füzve P 5.90. Kötve P 7.30. Kapható minden könyvkereskedésben.

SZABÓ szálló

BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 7

Tiszta. Modern. Olcsó.

Baross Szövetség tagja

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 250 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.

DR. SCHEFFLER JÁNOS BUCSUJA
NAGYVÁRADTÓL. Annakidején hírt adtunk róla, hogy dr. Scheffler János teológiai tanárt a kolozsvári egyetem kánonjogi tanszékének rendes tanárává nevezték ki. Kinevezése osztályon örömet okozott nemcsak közvelelő környezetében, papтары és növendékei között, hanem mindenütt, ahol a kiváló pap és tudós, törhetetlen jellemű magyar évtizedeken át folytatott csendes munkáját ismerték és értékelték. Az általános öröm mellett azonban számolni kellett azzal a fájdalmas irrével, amely távozása folytán eddigi munkahelyén támadt. Papi lelkének minden buzgóságát és tudásának legjavát hosszú években át az egyházmegyei papnevelés szentügyének áldozta. Papi nemzedékek tanuskodtak ma arról, hogy csendes, emberi elismerésekkel sohasem honorált munkáját jelentett az erdélyi magyar katolicizmus életében. Talán ezért is volt olyan meleg és bensőséges a nagyváradi szemináriumból, teológiai tanári kartól és közvetlen környezetétől vett búcsúja. Aki átélte ennek a búcsújának bensőségét, azok meg is érezték, hogy Scheffler János lélekben sohasem fog elszakadni Nagyváradtól. A szeretet kötelékével építette itt ki a szíveken és a városhoz, szemináriumához és katolikus intézményeihez. Dr. Scheffler János szerdán délelőtt utazott el Kolozsvárra. Búcsúztatására az állomáson megjelent dr. Némethy Gyula prelátus-kánonok, szemináriumi rektor és a teológiai tanári kar. Előző estén a szemináriumi papnövendékei búcsúztatták el volt tanárukat és lelkivezetőjüket meleg, közvetlen ünnepély keretében. Tudjuk, hogy a kolozsvári egyetem tanári katedráján, az erdélyi magyar katolikus tudományosság egyik legfontosabb öröklésén sokszorosan kárpótolja azt a veszteséget, amely távozásával városunk katolikus magyar társadalmát érte.

Okleveles tanár rendes és magántanulók lelkismeretes előkészítését csoportosan is vállalja; magyar nyelv és helyesírást, gép- és gyorsírást, könyvelés-levelezést, jutányosan tanít. Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 42. kapuval szemben.

Apollóban: Szegény gazdagok

A HATODIK TÖLGYFALOMBKOSZORUS NEMET HŐS. Berlin. (NTI.) A Führer kedden a birodalmi kancellária épületében Kretschmer Ottó sorhajóhadnagy, tengeralattjáró parancsnoknak átnyújtotta a tölgyfalombkoszorút a vaskeresztrel.

Harmadik légijárat Kolozsvár és Marosvásárhely között, Marosvásárhelyről jelentik: (MTI.) Kolozsvár és Marosvásárhely között a fokozott személyforgalom lebonyolítása érdekében harmadik légi járatot létesítettek. Az új járat már megindult.

ÖSZTÖNDIJAT LÉTESÍTETEK A KASSAI KERESKEDELMI AKADEMIÁN TANULÓ ERDÉLYI DIÁKOK RÉSZÉRE. Kolozsvár. (MTI.) A Kassai Takarékpénztár, a Felsőmagyarországi Hitelbank, a Felvidéki Kereskedelmi Bank, valamint a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank kassai fiókja a kassai kereskedelmi akadémián tanuló négy erdélyi diák részére ösztöndíjat létesített évi 360 pengő értékben.

Ne vegyen rádiót!

Várja meg a napokban megnyíló

Dobribán Jenő

rádió és villany szaküzletét
Kossuth Lajos-utca 7

Hathetes őszi kúra 18 pengőért.

Nincs szükség se devizára, se utazásra, nem kell drága pengőnket külföldön elkölteni, hanem itthon, lakásunkban tarthatunk pompás eredményű kúrát epe-, gyomor-, májbajok esetén, túlhízás ellen. Orvosának tanácsa és ellenőrzése mellett 6 héten át reggel, éhgyomorra

ig az előírt mennyiségű, langyos Mira glaubersós gyógyvizet, miáltal megelőzi, meggyógyítja a betegséget. Kapható patikában, drogeriában, fűszerkereskedésben. Főlerakat Rothbart és Salgó, Szarvas-sor 23.

A román állam igénybe veszi az elhagyott épületeket. Bukarestből jelentik: (MTI.) A hivatalos közlöny ma reggeli száma közli, hogy az állam ideiglenesen felhasználhatja azokat az épületeket, amelyeket tulajdonosaik elhagytak. A befolyó jövedelmet a házak esetleges javítására fordítják.

A NEMET MUNKAÜGYI MINISZTER RÓMÁBAN. Róma. Soldte német munkaügyi miniszter kedden éjjelkor Rómába érkezett. Fogadására a pályaudvaron az olasz munkaügyi miniszter jelent meg.

Lupu dr. évekig nem fizetett az Athéne Palacban. Bukarestből jelentik: (MTI.) Az Athéne Palace, a legnagyobb szálló pert indított Lupu dr. volt miniszter ellen, aki évekig lakott a szállóban, de nem fizetett. A tegnapi délutáni főtárgyaláson a bíróság 2.298.342 leit ítélte meg a szálló javára.

A keresztény mérnökök folyó hó 14-én, csütörtökön délután fél 6 órától kezdve az Emke kávéházban lévő mérnökasztalnál vegyék át a Magyar Mérnökök Nemzeti Szövetségébe és a Magyar Mérnök és Építész Egyesületbe szülő belépő nyilatkozatokat, egyben megkapják a felvilágosításokat a Mérnök és Építész Kamarába való belépésre. Ursziny Pál, okl. mérnök.

MERENYLETET KÖVETEK EL LISZABON PÜSPÖKE ELLEN. Lisszabon. (NTI.) A spanyol gyarmati értekezlet megnyitása előtt egy indus merényletet követett el Alverio Kli-ma, Lisszabon püspöke ellen. Az államelnök unokája is megsérült és még több személy. Valószínű, hogy a merénylő elmebajos.

Romániában megengedték a párbajt. Bukarestből jelentik: (MTI.) Törvényrendelettel módosították a büntető törvénykönyvnek azt a rendelkezését, amely megtiltja a párbajt. Az új rendelkezés megengedi a párbajt tényleges és tartalékos tiszteknek.

Apollóban: Szegény gazdagok

CHAMBERLAIN CSALÁDJA TEMETI EL. London. (Reuter.) Chamberlain földi maradványait késő este a falubeliek tudta nélkül elszállították. A család megbeszélte a temetés részleteit.

Szent József óvoda, keresi címfeliratát, amelyet újból való átfestés céljából vittek el. Ót nap elteltével, ha ezen idő alatt a címfelirat nem érkezik vissza, a Szent József-ut 23. sz. alatt levő Kulturháza, új táblát készíttetünk melynek a költsége azt terheli, akinél a régi táblánk van. Vezetőség.

FELOSZLATTÁK A FRANCIA SZAKSZERVEZETEKET. Genf. (NTI.) A francia hivatalos lap keddi száma különböző rendeleteket közöl a francia munkaadó és munkavállaló szakszervezet feoszlatásának elrendeléséről.

Figyelje Halász Imre

szücs üzletét. Nagyvárad, Színház-u. 4

Ahol olcsón és izléseesen beszerezheti szörme szükségletét. Pontos kiszolgálás.

Legujabb modellek.

Megállapították a napraforgó árát. Budapestről jelentik: (MTI.) A Futura bevásárló szervezet már október elején megkezdte a napraforgómag átvételét a megállapított áron. Az árkor-mánybiztos a következőképpen állapította meg a napraforgómag árát Budapest és Kolozsvár paritásban: novemberben 28.—, decemberben 29.—, januárban 30.— és február 1-től kezdve ismét 28 pengő.

ÚJBÓL MEGJELENT A TEMESVÁRI DÉLI HIRLAP. Temesvár. A temesvári Déli Hírlap egy hónapi szüneteltetés után ismét megjelent. Az újonnan megjelent lap vezércikkében hangsúlyozza, hogy továbbra is irányadónak és kötelezőnek tartja magára nézve a magyar népközösség szempontjait. (MTI.)

MEGALAKUL JUGOSZLÁVIÁBAN A MAGYAR KULTURSZÖVETSEG. Ujvidék. A jugoszláviai magyar kulturszövetség alakuló ülését november 24-ére Ujvidékre egybehívták. A magyarság körében igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a megalakulás irányában. A kulturszövetség alakításának célja egyedien szövetségbe tömöríteni a Jugoszláviában levő valamennyi magyar kultúregyesületet. (MTI.)

30 év óta

birja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez a legjobban bizonyítja, hogy a Darmol milyen jól bevált és kitűnő hashajtó. Székrekedés ellen a jó és kedvelt hashajtószert, a **DARMOL**

A Községi Jegyzők Országos Egyesülete közli a községi jegyzőkkel, hogy helyisége Budapest, IX. Üllői-ut 31. szám alatt van. A polgári közigazgatás teljes életbeléptetése után a vármegyei egyesületek szervezése meg fog indulni. Az egyesület hivatalos lapja a Községi Közlöny, szerkesztősége és kiadóhivatala a fenti helyiségben van.

„Szeretet hangverseny” a Székesegyházban. Mint már jeleztük, lapunk előbbi számaiban, november 17-én, most vasárnap érkezik Budapestre a MÁV több mint félszázados multra tekintő Törekvés dalköre 80 tagjával, kiváló külföldön is ismeretnevű karnagyával: Jurányi János Máv intézéssel élükön. A tiszta, önzetlen felebaráti szeretet hozza őket közeink: segíteni a szegényeinket. Ezeknek segítségért kiáltó szava visszhangra talált a majdnem tisztán munkásokból álló 80 férfi szívében és „szeretet hangversenyükkel” segíteni akarnak nyomorukon. — Szeressük mi is a szegényeket és megjelenésünkkel töröljünk le egy-egy könyvet szemükről. — Jegy nincs, műsor megváltása kötelező. Kapható: Szent Vince, Immaculata intézetben és vasárnap a Székesegyház bejáratánál.

A cukorrépatermelők figyelmébe Iletékes helyen közli a cukorrépatermelőekkel, hogy a cukorgyárakba beszállított répa után ingyen cukor jár a termelőknek, amelyet a répaszállítások azonnal átvehetnek. Ezt a termelői cukormennyiséget nem veszik figyelembe a cukorjegy ki-oztásánál.

Apollóban: Szegény gazdagok

A Fehérvári huszárok című darabot adja elő november 17-én, vasárnap délután 5 órakor a Szent József-telep műkedvelő ifjusága. Tarsoly, Ferenc e kedves, 3 felvonásos operettjét. Banne van a magyar humor és bánat egyaránt. A kedvesnek ígérkező előadásra már most felhívjuk a figyelmet.

Romániában tilos a köztisztviselőknél idegen származású nőket feleségül venni. Bukarestből jelentik: (MTI.) Törvényrendelettel megtiltották, hogy köztisztviselők, valamint olyan alkalmazottak, akik az állammal valamilyen kapcsolatban vannak, idegen származású nőket vehessenek feleségül. Aki ezt megszegi, állásáról lemondottnak tekinthető.

Csütörtök este nyílik meg a nagyváradi kereskedelmi továbbképző tanfolyam. A kereskedelmi kamara magáéva tette és felkarolta a kereskedők és iparosok továbbképző tanfolyamának ügyét és ígéretet tett arra, hogy saját alapjaiból támogatni fogja ezt az intézményt. A továbbképző tanfolyam, amely iránt a várakozásokat messze felülmúló érdeklődés nyilvánul meg, csütörtök este hét órakor ünnepélyes keretek között nyílik meg a fű kereskedelmi iskolában (Hitler-utca 20; a volt jogakadémia épülete) a kereskedelmi és iparkamara, valamint a Kereskedelmi Csarnok vezetőségének részvételével. A rendes előadások pénteken este fél hét órakor megkezdődnek. Felvételt a tanfolyam megkezdése után is lehet jelentkezni délelőtt 9-1-gig és délután 4-9-gig a tanfolyam titkárságánál.

Időjárás

Nyugati szél, növekvő felhőzet. Több helyen északon, újra eső. A hőmérséklet csökken.

Keserőségek a cukor-fronton

Teljes zűrzavar a cukorellátás körül

Cukor nélkül marad harmincezer váradi polgár?

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap számunkban foglalkoztunk a város lakosságának cukorellátási kérdésével. Megírtuk, hogy azok, akik igényt jelentettek be, havi cukoradagjukat, fejenként 48 dkgr-ot, szerdától kezdődőleg a körzetenként kijelölt kereskedőknél fölvehetik. Kedden este újabb intézkedés történt, amelynek értelmében a kereskedők fejenként csak 24 dkgr cukrot szolgálhatnak ki. Ez a mennyiség november 15-től, december 1-ig, tehát egy fél hónapra szól...

Igy papíron tehát megoldottnak látszik a város polgárainak cukorellátása, azonban gyakorlatilag az a helyzet, hogy a város élelmezési hivatalának ajtóit szerdán délelőtt ezrével ostromolta meg a polgárságnak az a nagy százaléka, amely a papíron nagyon szépen kidolgozott ellátási rendszer ellenére kimaradtak a cukorigénylők névsorából. Hogy ez a helyzet, hogyan állhatott elő, azt a következőkkel lehet megmagyarázni.

Amikor életbelépett városunkban a katonai közigazgatás, már az első napokban kiadták az illetékesek a rendelkezést, hogy mindenki jelentkezzen cukorigényének bejelentésére. Ugyanakkor azonban, — talán a nagy tömegtől megijedve, ugyanezek az illetékesek, ha nem is hivatalosan, de mégis a nyilvánosság előtt kijelentették, hogy ne aggódjon senki, mert nem lesz cukorjegy s mindenki megkapja a maga cukoradagját. A város közönsége ezeket a megnyugtató tudomásul is vette, de abban az értelemben vették tudomásul, hogy ha nem lesz cukorjegy, akkor nem is kell jelentkezni. S a megnyugtató kijelentések hatása alatt elhanyagolták a jelentkezéseket, úgyhogy az első jelentkezéskor mindössze 10 ezer nagyváradi polgár jelentette be cukorigényét. Az első jelentkezéseket két héttel ezelőtt le is zárták. Közben a város polgársága mind várta, hogy mikor is érkezik meg a cukor. Rövid szünetelés után a város illetékes szervei újból elfogadták a cukorigénylésnek bejelentését. Hivatalosan semmiféle nyilatkozatot, vagy fölvilágosítást sem adtak ki az illetékes hatóságok s a sajtó állandó érdeklődését azzal utasították el, hogy nincsenek felhatalmazva a cukorügyben semmiféle nyilatkozattételre, vagy fölvilágosításra. A jelentkezés azonban lassan tovább folyt s tudomásunk szerint egészen november 11-én, hétfőn délutánig elfogadták az igénylések bejelentését, sőt voltak esetek, hogy a jelentkezéseket írásban is elfogadták azoktól, akik személyesen nem tudtak fölmenni a városházára. Városházi tudósítónk be is számolt erről a nemhivatalos jelentkezésről, azonban akik a lapunkban megjelent közlemény alapján a város élelmezési hivatalánál megjelentek, azokat mostmár elutasították azzal, hogy semmiféle jelentkezést nem fogadnak el...

Az első hivatalos jelentkezéskor tehát jelentkezett körülbelül tízezer polgár, a második nemhivatalos jelentkezéskor körülbelül negyvenezen jelentették be igényüket, úgyhogy még mindig maradt 25—30 ezer ember a városban, akiket nem vettek föl a jelentkezők névsorába. Kedden azután futótűzként terjedt el a hír a városban, hogy megérkezett a cukor s a Hangyára hízták az elosztást. Kedden este egyes kiskereskedők már ki is adták nagyon sok esetben körzetükben lakó vásárlóknak a cukrot, és pedig fejenként 48 dekát. Szerdán reggel tudták meg a kereskedők, hogy nem szabad csak egy félhavi adagot kiadni s nem 48 deka, hanem csak 24 deka jár egyelőre egy személynek. Jellemző a rossz adminisztrációra az is, hogy a lapokhoz az egyes körzetek beosztásáról, tehát arról, hogy

ki hol kapja meg a cukrot, csak szerdán délben érkezett meg közlés végett a hivatalos rendelet, tehát már jóval azután, miután a cukor kiosztását az egész városban megkezdték...

... Osztották a cukrot, de csak azoknak, akik az első hivatalos jelentkezéskor jelentették be igényüket, mert akik utólag, a másodszori jelentkezéskor mentek a városházára, azoknak nagyrészt törölték a névsorból...

Jelenleg tehát az a helyzet, hogy hozzávetőleges számítás szerint is körülbelül 30 ezer ember marad Nagyváradon ebben a hónapban egyetlen deka cukor nélkül. Ezek az emberek most természetesen mind a város élelmezési hivatalától várják a segítséget s szerdán délelőtt valósággal megröhamozták a városháza másod-

dik emeleti folyosóját.

Nem egyes emberekről s nem is tízekekről van szó, hanem harmincezer emberről, akik között bizonyára nagyon sok a gyermek, nagyon sok a magával tehetetlen öreg és nagyon sok a beteg — tehát érthető, hogy mindnyájan ragaszkodnak a néhány deka cukoradaghoz...

S ragaszkodásuk jogos, mert mégha százszázalékosan elfogadjuk a város élelmezési osztályának magyarázatát, akkor is csak meg kell állapítanunk, hogy itt mulasztás történt. Mulasztás történt abban az értelemben, hogy kellő szakértelem és kellő gyakorlat nélkül szervezték meg, illetve akarták megszervezni a cukorelosztást. Mert jó szervezés mellett gyakorlati tisztviselőkkel lehetetlen, hogy a jelenlegi helyzet előfordulhatott volna. A közönséget hibáztatni nem lehet, mert az elmondottak alapján láthatjuk, hogy nem az ő részükről történt a mulasztás. Papíron könnyű elképzelni, hogy száz-ezer ember meghatározott idő alatt szépen jelentkezik, azonban a papíron elkészített tervezeteket csak a gyakorlat tudja szentesíteni.

Hogy most a város élelmezési hivatala mit tesz a cukor nélkül maradt 30 ezer emberrel? — kénytelenek vagyunk, azt mondani, hogy ez a város dolga, — sőt a város kötelessége gondoskodni róla!

(My.)

M. kir. Nagyvárad város katonai parancsnoksága
6115—1940. kat. közlg.

Hirdetmény

M. kir. Nagyvárad város katonai parancsnoksága felhívja a város közönségét, hogy mindazok, akik cukorigényüket a közlelmezési ügyosztálynal bejelentették, az alábbi felsorolás szerinti kereskedőknél jelentkezzenek cukoradagjaik átvételére.

Andru Virgil utóda Tóth és Társa, Rákóczi-ut 11. szám:

Széchenyi tér, Vármegyeház utca, Törvényszék utca, Schubert utca, Ritoók utca, Szaniszló utca, Jakab Mihály utca, Verbóczy utca.

Adómszky Ferenc, Prezan utca 6.:
Prezan, Praporgescu, Babes, Gömbös Gyula, Pereces, Barhou, Párizs, Pop Danila utcák.

Adámszky Sándor, Timár utca 4.:
Timár, Lovas utcák, Kaszárnya tér.

Antalfy Erzsébet, Beogradului 26. szám:

Liszkaai telep, Catunului, Sturzo, Vinului, Galvani, Remus és Demostenes utcák.

Bordás Lajosné, Óssi-telep 48. utca 1.:

Óssi telep 48, 49, 47, 45, 50, 56, 46 és 52-es utcák.

Balogh Mária, Kárpáti utca 2.:

Óssi telep 20, 2, 19, 18, 17, 74, 1, 16, 15, 14 és 13-as utcák.

Ludas Sándorné, Jeromos u. 17.:

Jeromos utca, Bernáth telep, Hid utca, Farkas telep, Középegy telep, Szent György utca, Mihailache, Klosca.

Balla Imre, Franklin Benjámín utca 90.:

Sziklai telep, Györki telep, Blajului, Osztasilor D. Bogres, Pascal.

Cser Margit, Óssi-telep 53. u. 26. szám:

Óssi telep 53, 44, 54, 57-es utcák.

Lukács Dénes, Óssi tér 21. u. 8. szám:

Óssi telep 12, 11, 13, 8, 9, 10, 7, 6, 5, 4, 3 és 27-es utcák.

Oláh József, Óssi tér 22. u. 53. szám:

Óssi telep 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 33 és 37-es utcák.

Cser János Óssi tér 43. utca:

Óssi telep 43, 51, 41, 40, 39, 42, 38, 55, 36 és 45-ös utcák.

Finta Péter Óssi tér 32. u. 6. szám:

Óssi telep 28, 32, 34, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 64 és 70-es utcák.

Péter István, Óssi tér 72. u. 3. szám:

Óssi telep 72, 73, 68, 67, 66, 63, 71 és 69-es utcák.

Béládi Károly Rákóczi u. 49. szám:

Titulescu, Negoiu, Mistruta, Lumine, Margineam, Mistruta.

Tomes Ernő Apáti u. 22.:

Apáti ut. Balan, Károly, Károly Irén, Wasserstrom telep, Sonnenwirt telep, Alex cel bun.

Bádon András Földműves u. 26. szám:

Ürögdi, Bozóky, Plugár, Barsan, Fogaras, Fenyő.

Plenter János Jónás telep 2. szám:

Musagd, Alesdului, Pandurilior, Poteca, Vanatorului, Vornicului, A. Tetul, Maramuresului, Moreni, Prahova, Nicului, Pongratii, Dr Dercian, Blanilor, Leaganului, Osvald, Telivan, Campiam, Tuleagdului, Inandatului, Jónás telep, Delta téglagyár, Moreni, Epoteca, Eledsului, Pongrácz, Jónás telep.

Kristóf Gábor Április u. 20-8. szám:

Április 20 utca, Czigány telep, Margareti, Pielisului, Digului, Bredisteam, Nadejde, Invara, Papin, Prundului, Flicurilior, Nastural, Tatanilor, August, Gutenberg, Ferri, Lembrilor, Egipitenilor, Mineu, Karuszo, Arabilor, Arago, Bejenaru, Inculteii, Pogány telep, Luminant, Bernath telep, Boros telep, Tokai telep, Kálmán, Vasut, Cortian, Aurelia, Rendes telep.

Balogh Imre, Szöllös u. 26. szám:

Szöllös utca, Hodossy Miklós, Muntenia, Szt József.

Mertz Kálmán, Szent József u. 55 szám:

Nisztor, Parhon, Matei, Krumpli föld.

Maár Kálmán, Erdély u. 1. szám:

Erdély, Cretean, Banatului, Dácia.

Szabó Sándor, Szöllösi rét 5. u. 4. szám:

Szöllösi rét.

Thalmeiner Ágoston, Campului 24. szám:

Campului, Buza (Graului), Popa György.

Bereczky Gyula Rác u. 24. szám:

Rác, Frinzei, V. Uredhe, Vaporului, Tepes Voda, Tolstoj, Teklu Miklós, Gecui, Miklós herceg

Magyari Barna, Lahovary 27. szám:

Lahovary, Moskovits, Miklós herceg, Pompei, Libertate, Viorelelor.

Fodor Lajos, Lahovary u. 74. szám:

Gala Galaction, Turnatorilor, Neptun, Triumfului, Rakovitz, Copernic, Szabina, Kommandans rét, Vlasea.

Körösi Imréné, Gilányi u. 34. szám:

Albinel, Independetei, Vaskó, Bányasor, Terézia.

Jenny Nándor, Rulikovszky u. 22. szám:

Rulikovszky, Toannei, Vécsey, Lázár Vilmos, Metianu, Lahner, Kinizsi Pál, Gavra, Battyányi (M. Corvin), Gavanescu, Aulich Lajos utcák.

(A további beosztásokat holnapi számunkban közöljük.)

Minden személy adagja havonta 48 dkgr. Jelen esetben kiszolgáltattott 24 dkgr. cukoradag november 15-től december 1-ig szól. Cukoradagjaik átvételére csak azok jelentkezhetnek, akik az annak idején meghirdetett jelentkezéseknek eleget tettek. Minden igénylő vigye magával a fényképes személyazonosság igazolványát, mert a kereskedők csak azoknak fogják a cukrot kiszolgáltatni, akik ezen bizonyítványt felmutatják. A cukor átvételének elfrmerése aláírással történik, úgy hogy a kereskedő az igazolvány számot is köteles feljegyezni a hatóság által kibocsátott kimutatásokban.

Azok, akik cukor készletüket bejelentették és a személyek számához viszonyítva, számítás szerint még november hóban is rendelkeznek, illetve kell rendelkezniük bizonyos készlettel, ezen cukor elosztásban nem részesülnek, róluk később megjelenő hirdetemnyek intézkednek.

A december havi cukorkiosztást új alapokra fektetem és az akkor kiadandó hirdetemnynek eleget tévők kivétel nélkül mindnyájan kapnak cukrot, tehát azok is, akik a mostani osztásból kimaradtak.

Nagyvárad, 1940. november 14.
Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

SPORT

Itt a szakoktató, csak az atléta kevés

Beszélgetés Cserenyei mesterrel, akit a nagyváradai atlétika talpraállítására küldött ki a Magyar Atlétikai Szövetség

„Az atlétika az akaratnevelés legjobb iskolája”

Nagyvárad. Saját tud. Emlékezetes, hogy dr. Váncsics Gyula, a Magyar Atlétikai Szövetség elnöke még a visszatérés első heteiben itt járt Nagyváradon és a helyszínen tanulmányozta a román idők alatt nagyon mostohán kezeelt atlétika talpraállításának és további fejlesztésének lehetőségeit. Annakidején be is számoltunk tapasztalatairól s megígértük, hogy a MASz minden lehető támogatást meg fog adni erre a célra s rövid időn belül rendezik a szintén megoldatlan pályakérdést is.

Az atlétikai pálya ügyében már előrehaladott állapotban vannak a különböző illetékesekkel való tárgyalások, azonban a MASz még a pálya fölépítése előtt gondoskodni kívánt a nagyváradai atlétikáról. S gondoskodott is abban a formában, hogy Cserenyei István szakoktatót külön meghatalmazással és megbízással kiküldötték a nagyváradai atlétika megszervezésére.

A MASz jőnévű szakoktatója már meg is kezdte munkáját, „kezelésbe” vette a váradai atlétákat. A fiúk annyi szépet és annyi jót meséltek róla, hogy már bennünket is kíváncsivá tettek — ellátogattunk a mesterhez.

Kiküldetéséről beszél az egykori válogatott

Magas, izmos, 30—32 éves erőteljes alakja már messziről elárulja az atlétát s atlétavoltáról még jobban meggyőződünk, amikor barátságosan megszorongítja kezünket. Kedves, közvetlen egyéniség s a végtelenségig szerény, mint minden igazi sportember. Csak hosszú vallatásra árulja el, hogy mint súlydobbó több ízben szerepelt *Darányival is a magyar válogatott atlétagárdában*. Hosszú évek óta dolgozik mint szakoktató a MASz kebelében s a legjobbnévű magyar atléták, így *Csaplár, Horváth H., Gyurics* s sokan mások tanultak a keze alatt. Rövid ideig *Bukarestben* is trénerkedett s Jugoszláviában tanította a *belgrádi* atlétákat is.

Megtudjuk tőle, hogy kiküldetésének célja az, hogy *Erdély nyugati felének elmaradt atlétikáját teljesen arra a magas színvonalra emelje, amelyet az utóbbi esztendő alatt elért a román csapatokban az atlétika*. Ennek a célnak az érdekében ott, ahol megvannak az atlétikai egyesületek, azokat továbbfejleszteni, még pedig az atlétika modern nyugati technikájának eszközeivel.

„Nagyváradon nehéz munka vár rám”

— Nagyváradon nehéz munka vár rám, — mondja a mester. — *Nehéz munka azért, mert a sok sportegylet közül mindössze kettőt találunk, amelyek törődnek az atlétikával. Egyik az NSE, míg a másik az Esia-Sun. Eddig mindössze 20—25 atlétát sikerült összehoznom ebben a közel százezer lakosú városban. Csodálkozom ezen, hiszen az anyaországnak a legkisebb községében is virágzó atlétikai egyesületek, pályák vannak, — azért, mert ott megérti a fiatalság, hogy különösen az atlétika a testedző sportok legjelentősebbike, mert főjeltelege a szabadban való mozgás s a gyorsaság, ruganyosság, ellenállóképesség, erő és szívósság, amit az atlétika a fiatalságnak kölcsönöz. S legjobb iskolája az akaratnevelésnek is. Arról pedig nem nekem kell beszélni, hogy nem-*

zetnevelési szempontból milyen óriási jelentősége van. S nem olyan értelemben vett tömegsport, mint a labdarugás, mert itt nem összesen huszonkét ember mozog a pályán, hiszen egy mezői futóversenyen például sok esetben 2—3 ezer atléta is részt vesz.

„Pedig „jófajta” fiúk teremnek erre”

— S mégis van reménye a mesternek arra, hogy Nagyváradon föltámaszthatja az atlétikát?

— *Sőt, biztos vagyok benne, — válaszol Cserenyei István, — hiszen azok, akik már a kezem alatt dolgoznak, kitűnő tehetségeknek bizonyulnak. „Jófajta” fiúk teremnek erre. Magasak, izmosak s kedvük is van dolgozni. A Koppány-testvérek, Lénert Lóránt, Kiss László, Krupka Károly, Csete, Beha, Záborszky, Lukács, Darabont, Galló s a többiek között már nem egy kitűnő atléta van s valamennyien nagyszerű ígéretek... S Oláh Irmusból második Csák Ibolyt fogok nevelni!*

— Kit tart most a legjobb váradai atlétának?

— *Ifj. Koppány Rezsőt, — válaszol határozottan Cserenyei István, — azonban erről még korai beszélni, hiszen kellő nevelés alatt valamennyinek jó atlétává kell válnia. S bízom abban, hogy nemcsak ez a kis számú társaság fog Nagyváradon atlétizálni, hiszen most már megkapják a lehetőséget arra, hogy szakember foglalkozhasson velük s megkapják minden támogatást. Szeretnék minden nagyváradai magyar fiút ott látni edzéseinken...*

— Hol folynak most az edzések?

Minden magyar fiút szívesen látunk...

— *Egyelőre a Rhédey-kerti pályán és az ottani pavillonban. Minden héten hétfőn, kedden, szerdán, pénteken 2 órától 6-ig künn a szabadban és 6 órától 8-ig a pavillonban, vasárnap pedig délelőtt 11 órakor mindig mezői futógyakorlatot tartunk. Szeretettel fogadunk minden nagyváradai magyar fiút, aki kedvet érez magában az atlétika bármelyik ágához...*

Azzal a meggyőződéssel búcsúznak a mestertől, hogy a nagyváradai atlétika föltámasztását és újjászervezését jó kezre bízta a Magyar Atlétikai Szövetség... És Cserenyei mesterrel együtt mi is hisszük, hogy az edzéseken nemsokára valóban minden sportszerető nagyváradai magyar fiút ott fogunk látni.

Marjalaky Tibor

Bodola és Sárvári az A) csapatban szerepel a csütörtöki edzésen

Kovács és Juhász az ellencsapatban kap helyet

Budapestről jelentik: Vitéz Ginzery Dénes a vasárnapi forduló figyelembevételével a következő keretet hívta meg a csütörtöki edző mérkőzésre.

Kapus: Körmenyi (Szombathely), háttvédek: Pákozdi, Biró, Posa, Polgár, fedezetek: Sárosi III, Lázár, Balogh, csatárok: Kincses, Sárosi dr, Kovács, Sárvári, Bodola, Gyetvai.

Meghívást kapott még Juhász Pintér és Szabadkai. Az edzést csütörtökön délután 2 órakor tartják meg az Elektromos pályán. Ellenfél az ifjúsági válogatott lesz, amelyben Kovács, Szabadkai, Pintér belsőhármás, a fedezetsorban Juhász és Balogh, a háttvédsorban Posa fog játszani.

A válogatott minden valószínűség szerint így áll fel:

Körmenyi — Pákozdi, Biró — Sárosi III, Polgár, Lázár — Kincses, Sárosi dr, Sárvári, Bodola, Gyetvai.

BUDAPEST

világhírű gyógyfürdőibe erdélyi testvéreinket szeretettel várjuk. Olcsó téli átalánykúrák. Felvilágosítást ad a

Gyógyhelyi Bizottság
Budapest, Vigadó-ter 3.

November 16-án és 17-én Debrecenben játszanak a NSE asztali-teniszezői

Nagyvárad. Saját tud. Városunk sportélete új korszakhoz érkezett. A trianoni bilincsek szét-törttek s megnyílt a lehetőség, hogy az anyaország fejlett sportéletéhez kapcsoljuk a 20 éves elnyomás dacára is fejlődésnek indult sportéletünket, hogy bebizonyítsuk, hogy a 20 év csapásai alatt nem törtünk össze, hanem igenis meg-edződünk.

Most ismét alkalmunk lesz ezt bebizonyítani, mivel a nagyváradai NSE asztali teniszezőit az a megtiszteltetés érte, hogy Debrecen testvérváros sportoló nemes küzdelmeire hívták meg őket november hó 16. és 17-én tartandó mérkőzésre.

Az NSE-ben serényen folynak az adzések, kiváló vezetőjük Ajtay Gyula ügyvezető alelnök és ifj. dr Sarkady Sándor szakosztályvezető lelkiismeretes irányítása mellett, akik elkísérik a csapatot.

A csapat tagjai a következők: Boros József, Berger Sándor, Kárándi József, Petrovics Károly, Masznyik Géza, Sarkay István és Szokol Róbert.

Igazolniuk kell magukat a visszatért magyar játékosoknak

(Az MLSz hivatalos lapjában jelent meg az alábbi rendelkezés a visszatért magyar játékosokról.)

A most újjászervezett erdélyrészi magyar egyesületek legtöbb esetben minden további nélkül igazoltatták a megszünt roman egyesületeknek a játékosait is. Érdekelnek bennünket azok a magyar és székely játékosok, akik a román megszállás alatt valamelyik román sportegyesületben működtek. Volt olyan, aki elhagyta a magyar anyaegyesületét és különböző okok miatt elment román egyesületbe.

Ha sző nélkül tudomásul vennék ezt a körülményt, lebecsülnék a kisebbségi munkát, amelyet a legnehezebb körülmények között végeztek magyar sportegyesületeink!

Eppen ezért felkérem az összes hazatért erdélyi és keleti részi sportegyesületeinket, hogy azokat a magyar, illetve székely játékosokat, akiket valamelyik román egyesületből igazoltak le most a hazatérés után saját egyesületük részére, szíveskedjenek azokat igazolási eljárás alá vonni. Ez az igazolási eljárás a következő legyen:

Meg kell kérdezni az illető játékost, hogy miért ment román egyesületbe? Eseltesz miért hagyta ott magyar egyesületét? Milyen okok voltak azok, amelyek arra kényszerítették, hogy elhagyja a nehéz sorokban levő kisebbségi magyar sportot?

Minden egyesület tartozik választmányt összehívni s ott a fenti játékosok által előterjesztett, írásban vagy szóban előadott igazolást meghallgatni. Kedvező választmányi döntés után fogadalmat kell venni minden ilyen játékostól, hogy a jövőben teljes odaadással, szívettel, lélekkel, hű marad és hű lesz a magyar nemzeti sport gondolatához.

Vasárnap: NAC—Törökvis „örök rangadó”.

Nagyvárad. Saját tud. Az erdélyi bajnokság kolozsvári csoportjának küzdelmei során vasárnap a helyi csapatok összecsapására kerül sor. Hatalmas érdeklődés előzi meg a mérkőzést, hiszen a NAC—Törökvis találkozók mindig 3—4 ezres tömegeket vonzottak. Soha annyi izgalommal és várakozással nem tekintettek egyetlen program felé sem, legyen az bármelyik külföldi nagy csapat, mint az „örök rangadó” felé. A mérkőzési ünnepléses külsőségek között rendezik meg, hiszen ez lesz a két örök rivális első találkozása az anyaországhoz történt visszatérésünk óta. A mérkőzés részleteire még visszatérünk.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

Tűzoltó-tantolyam lesz Nagyváradon a községek önkéntes tűzoltóinak kiképzésére

A keletmagyarországi és erdélyi városok tűzoltóságainak megszervezése befejezés előtt áll. Hátra van még a tűzoltóságok tüzői, mentő és légoltalmi felszerelésének kiegészítése, illetve beszerzése, a rendelkezésre álló anyagiak keretén belül. A nagyváradai tűzoltóság teljesen elhanyagolt és hiányos felszerelése rövidesen értékes egységekkel lesz kiegészítve, hogy ne csak a tiszták, altisztek és legénység kiképzése érje el a korszerűt, de a felszerelés se váljon a város szívére.

A nagyváradai tűzoltóságnak ebből a szem-

Alapítási év 1888.

Leitner Márton és Fiai

Dús választék textil- és divatcikkekben. Az ország legkiválóbb gyártmányai képviselve — Pamut-, gyapju- és selyemárak —
Legolesőbb szabott árak

Telefon: 24-13

pontból is értékes nyereség. Rehak Tamás tűzoltóparancsnok személye, aki nemcsak kiváló szervező, hanem minit gépszerkesztő és szakiró külföldön is ismert szaktekinély.

A nagyváradai tűzoltóság kiépítése után gyors ütemben következnek a vármegye községeiben is a tűzoltóságok újjászervezése és felszerelése. Mint értesülünk, november 25-től 10 napos tanfolyam lesz a nagyváradai tűzoltólaktanyában, amelyre a községek kötelesek kiküldeni tűzoltóságaik vezetőit. A tanfolyam teljesen díjmentes és csak az ellátás költségeit viselik a községek.

A visszatért bihari községek, illetve városok közül Nagyszalontai megyei város az egyedüli, ahol a tűzoltóság újjászervezése már megtörtént. Nagyszalontára a pécsi tűzoltóság kiképzőkerete lett kivényelve Milassin László tűzoltófőfelügyelő parancsnoksága alatt. A kiképzett hivatásos, önkéntes és légoltalmi segéd-tűzoltók tudásukról november 10-én megtartott vizsga és bemutatógyakorlat alkalmával tettek tanúbizonyságot. A vizsgán megjelent a bihari kiképzőkeretek felügyelőjével megbízott Rehak Tamás a nagyváradai tűzoltóság vezetésével megvizsgált tűzoltóparancsnok is, aki elismerését nyilvánította az eredményes kiképzés felett.

SZINHÁZ

A Szigligeti Színház első prózai előadása

— Zilahy Lajos „Süt a nap” című életképét újította fel a színtársulat —

Zilahy Lajos életképe rozmaringszagú városnapias hangulatában, puccos népszínműszerűségében is teli van könnyes és meleg szívhangokkal s az őszinte és igazi líra aranyos sugárzása ragyogja be. Az író szeretele előmlik az egyszerűségében is hamvas és üde mesén s olyan melegség, olyan zsongító, vérpezdítően szép hangulat árad a színpadról, amely megélezi, magával ragadja a nézőt. Érdekes s egyben talán szomorú is, hogy Zilahy Lajos színműve, amely húsz évvel ezelőtt annyira az „aktualitáshoz” volt kötve, ma is mennyire időszerű még. A földosztás ma sem lépte túl a vitézi telkek kereteit s ma is hét falu belbámulna abba a hallatlan merészségbe, ha egy szegény középosztálybeli urilány feleségül menne egy gazdag legényhez...

A Szigligeti Színház együttese nagy gond- dal és odaadó, komoly igyekezettel mutatta be a színművet. A névsort ezáltal a férfiszereplőkkel kell kezdeni. Berengh Béla a reformá-

tus tiszteletes szerepében nyújtott meleg, közvetlen alakítást. Megkapóan egyszerű játékszerűsége, böles ember lélekmelegét árasztotta. Mellette Tóth Elek zsugori, fősvény parasztfigurája, Kamárás Gyula szilvaalakja és Ross József megkapó emberi esélettsége váltott ki őszinte hatást. De külön ki kell emelni Bihari Zoltánt, aki a forgalmista vidéki gallyérját alakította és Nagy Ferencet, aki a cigányzenész izgága szomfélelenséggel megjátszott szerepében keltett harsogó derűltséget. A nő szereplők közül csak R. Horváth Nusi, Borsos Mária és a mezeivirágyszerűen üde Rappert Dódi illeszkedett stílusosan az előadás keretébe. Jurik Ica, Komlós Juci és különösen Keleti Aranka azonban sajnos, nem emelkedtek felül az átlagos operett színvonalon. A férfiszereplők művészi játéka azonban sokat lendített az előadáson és az egyébként kifogástalan rendezés is sokban hozzájárult az őszinte és meleg sikerhez. (—)

János vitéz

Laky Tóth Erzsi primadonna bemutatkozó felléptével és Solthy György vendégjátékával

Pénteken este Kacsóh Pongrác örökbecsű daljátékát, a János vitézt eleveníti fel a színház kiváló operett együttese.

A János vitézben mutatkozik be Nagyvárad közönségének Laky Tóth Erzsi primadonna, a rádióból is közismert kiváló hangú énekesnő, aki a francia királykisasszony szerepét játssza.

Bagó trombitás szerepében Solthy György, a budapesti Fővárosi Operettszínház művésze, mint vendég lép fel.

Iluskát Jurik Ica, a gonosz mostohát T. Pogány Janka játssza, akinek ez az alakítása egyik meglepetése az itteni előadásoknak.

Kukorica Jancsi szerepében D. Kovács József, a gyönyörű hangú énekes fog brillírozni.

A strázsamestert Bihari Zoltán, a francia királyt Nagy Ferenc és Bartoló udvari tudóst Szabó Jenő alakítja.

A János vitéz előadásai egyik legnagyobb teljesítménye lesz a társulatnak. Tihanyi Vilmos rendezése, Szathmáry Endre dirigálása, a nagy kórus és statisztéria, a gyönyörű kiállítás, a megnagyobbított zenekar fogják emelni a sikert.

A János vitéz pénteken este 8, szombaton este 9, vasárnap délután 5 és este 9 órákor lesz a színház műsorán, mindenkor a bemutató parádés szereposztásában.

— A nagyszerű Erzsébet, Huszka Jenő és Szilágyi László daljátéka folytatja diadalmas útját, legközelebbi előadása csütörtökön este 8 órákor lesz a bemutató parádés szereposztásában. Bérletszűnetben.

— Süt a nap — szombaton délután 5 órákor — mérsékelt helyárrakkal kerül színre.

Heti műsor:

Szerda este 8 órákor: Süt a nap. Tóth Elek vendégfelléptével. B. bérletben.

Csütörtök este 8 órákor: Erzsébet. Bérletszűnetben.

Péntek este 8 órákor: János vitéz. Kacsóh Pongrác örökbecsű daljátéka. Laky Tóth Erzsi primadonna bemutatkozó felléptével, Solthy György vendégfelléptével, Tihanyi Vilmos rendezésében, Szathmáry Endre vezényletével. A bérletben.

Szombat délután 5 órákor: Süt a nap. Mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este 9 órákor: János vitéz. B. bérletben.

Vasárnap délután 5 órákor: János vitéz.

Vasárnap este 9 órákor: János vitéz.

Hétfő este 8 órákor: Erzsébet.

— Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház elővételi pénztáránál.

Aprehiedetése

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Irodának alkalmas 2 szoba kiadó. Bémer-tér 3.

2 szobás udvari lakás mellékhe-lyiséggel azonnal kiadó. Akadémia-u. 4.

Kiadó modern új 1 és 2 szobás komfortos lakások a vasútállomás és vil- lamos megálló mellett, központi helyen. v. Balan-utca 5. Portásnál.

Adás-vétel

Eladó új rádió. Beöthy Ödön utca 55.

Jókarban lévő sötétkék női kabát eladó. (Lázár Gy. u. 5. (Szabó).

Családi házat vennék. Részletes ajánlatok „Házvétel” jel- gére, Rimanóczy-szál- ló, Nagyvárad, portás- hoz kéretnek.

Keményítőgyár, részvénytársasági ke- retben, alföldi na- gyobb városban, meg- állapított kontingenssel modern berendezéssel, jutányosan eladó. Fel- világosítást nyújt dr. Prónai Ernő ügyvéd, Békéscsaba.

Eladó egy verseny kerékpár jutányos áron. Nagyvá- rad, Szőlőtelep-u. 8.

Művészi kivitelű tiszta gyapju magyar perzsák nagy választékban. Szönyegjavítás, tisz- títás székszerűen Csekő Teleki-utca 56.

Megvételre keresek használt, de jó karban lévő ágyat, v. rekamiét, egy szek- rényt és vitrint. Cim a kiadóban.

1 darab három sütős csikós ta- karék tüzhely eladó. Frenczel, Szent János- utca 48.

Különléle

Elsőrangú ruhatár kedvező felté- telekkel bérbeadó. Ke- nyérüzlet. Vendéglő. Kifőzés. Vendéglői konyha kiadó. Székely, Magyar-utca 3.

Elcserélném Tordán lévő 1,200.000 lei értékű 3 lakóházam és háromnegyed hold szőlőmet hasonló érté- kü házzal. Ertekezni a Nagyvárad Takarékpénztár Rt., Teleki-u. 2.

INGATLANT venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. Si- monyi ingatlanforgal- mi irodához, Nagy- várad, Rákóczi-ut 2.

Női kabátokat, ruhákat, részletfizetésre is ké- szít Mágoriné. Kat. Kör épület.

Akik magánháza, bérházat, vagy bármilyen ingat- lant, üzletet eladni, venni akarnak, fordul- janak bizalommal Po- povics irodához, Szent János-u. 6. Telefon 1567

Kötött, horgolt ágykabátok gyermekruhák, fejkö- tők, sálak raktáron. Gyönyörűen javított szettet, stb-it. Haris- nyatalpalás, szemze- dés, kesztyűjavítás Bo- dánánál, Kossuth-u. 16. Kézimunkaüzlet.

Újság-makulatura kapható a Magyar La- pok kiadóhivatalában

Allást nyec

Keresztény nő, ki a kassza keze- lésben és könyvelésben jártas, garanciával fel- vesz azonnalra Tóth Gyula és Tsa, Rákóczi ut 11. szám.

800 pengő készpénz garanciával agilis tisztviselő kereskedelmi irodába kerestetik „Keresztény” jellegre a kiadóba.

Fiatal keresztény fűszerkeres- kedő segédet azonnal- ra felvesz Tóth Gyula és Tsa, Rákóczi-ut 11.

Uriszabószághoz tanuló fölvetetik. Ugyanott fekete töl- kahát eladó. Király, Teleki-utca 16.

Úgyes újságárus fiút felve- szek. Széchenyi-sarok. Hőgye.

Gyümölcsfák, rózsatövek, díszbok- rok és fenyőfélék nagy választékban a „Viktória” műkertészetben. Nagyvárad, Balassa-tér 14

A nagyváradai mozgókép- színházak műsora:

APOLLÓ: SZEGÉNY GAZDAGOK.
BELVÁROSI: SZERVUSZ PÉTER.
DORIAN: LÉGY JÓ MINDHALALIG.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomdort igazgatója